

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE
HUDEBNÍ A TANEČNÍ FAKULTA

Hudební umění
Hudební produkce

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**ORGANIZACE A DRAMATURGIE PŘEDNÍCH FESTIVALŮ
JAZZOVÉ HUDBY V ČR**

Tereza Pohlreichová

Vedoucí práce: Ing. Roman Bělor

Oponent práce: prof. PhDr. Jiří Štílec, CSc.

Datum obhajoby: 13.6.2018

Přidělovaný akademický titul: BcA.

Praha, 2018

ACADEMY OF PERFORMING ARTS IN PRAGUE

MUSIC AND DANCE FACULTY

Art of Music

Music Management

BACHELOR'S THESIS

**ORGANIZATION AND DRAMATURGY OF LEADING JAZZ
FESTIVALS IN CZECH REPUBLIC**

Tereza Pohlreichová

Thesis Supervisor: Ing. Roman Bělor

Thesis Opponent: Prof. PhDr. Jiří Štílec, CSc.

Date of thesis defense: 13.6.2018

Academic title granted: BcA.

Prague, 2018

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

Organizace a dramaturgie předních festivalů jazzové hudby v ČR

vypracovala samostatně pod odborným vedením vedoucího práce a s použitím uvedené literatury a pramenů.

Praha, dne

.....
podpis diplomanta

Upozornění

Využití a společenské uplatnění výsledků diplomové práce, nebo jakékoliv nakládání s nimi je možné pouze na základě licenční smlouvy, tj. souhlasu autora a AMU v Praze.

Poděkování

Ráda bych tímto vyjádřila poděkování vedoucímu práce, Ing. Romanovi Bělorovi, za cenné rady a odbornou pomoc při vedení této práce. Dále chci poděkovat členům organizačních týmů jazzových festivalů, kteří mi poskytli materiály, ze kterých jsem mohla čerpat, a také všem dotazovaným jazzmenům, kteří mi poskytli své názory.

Abstrakt

Tato bakalářská práce je zaměřena na problematiku organizace a dramaturgie předních jazzových festivalů na území České republiky. V první kapitole je uvedena stručná historie vývoje jazzu na našem území, ve druhé pak přehled jazzových festivalů v České republice. Třetí kapitola pojednává o ekonomické situaci a především dramaturgickém vývoji tří známých českých festivalů v období posledních pěti let. Závěrečná kapitola je věnována významu festivalů pro českou jazzovou scénu, ať už z domácího nebo mezinárodního hlediska. Zdrojem jsou především materiály poskytnuté od vedení festivalů, na které je práce zaměřena, a dále rozhovory a korespondence s vedením festivalů a také aktivními jazzovými hudebníky.

Klíčová slova

Jazz, Festival, Organizace, Dramaturgie, Česká republika, Český jazz

Abstract

The main theme of this bachelor's thesis is organization and dramaturgy of leading jazz festivals in the Czech republic. The first chapter of this thesis briefly talks about the history of jazz in our area, the second one includes an overview of main Czech jazz festivals. The third chapter focuses on economic situation and mainly the dramaturgy of three well-known Czech jazz festivals and its development in last five years. The last chapter deals with the meaning of local festivals for Czech jazz scene, from both domestic and international viewpoint. Sources used for this thesis were mainly documents provided by festivals this thesis is focused on and also interviews and correspondence with the directors of the forementioned festivals and active jazz players as well.

Keywords

Jazz, Festival, Organization, Dramaturgy, Czech republic, Czech jazz

Obsah

Úvod	1
1. Historie jazzové hudby na našem území.....	2
2. Jazzové festivaly v České republice	6
3. Organizace a dramaturgie předních jazzových festivalů	11
3.1 JazzFestBrno.....	11
3.1.1 Vývoj a dramaturgie	14
3.2 Československý jazzový festival Přerov	26
3.2.1 Dramaturgie	28
3.3 AghaRTA Prague Jazz Festival.....	36
3.3.1 Dramaturgie	37
4. Pozice českého jazzu na domácích festivalech	46
Závěr.....	49
Seznam použité literatury	50

Seznam použitých zkratk

ČR - Česká republika

PJF - Přerovský jazzový festival

ČSJF - Československý jazzový festival

APJF - AghaRTA Prague Jazz Festival

HLMP - Hlavní město Praha

Úvod

Jako téma své bakalářské práce jsem zvolila problematiku *Organizace a dramaturgie předních festivalů jazzové hudby v ČR*. Důvodem je má osobní sympatie k jazzu i díky studiu na Konzervatoři Jaroslava Ježka a dále osobní zkušenost s prací na jazzovém festivalu. V prostředí tohoto žánru se pohybuji každý den coby studentka, interpretka a posluchačka. Bylo pro mne ale zajímavé náhlednout hlouběji z hlediska produkčního. Tradice jazzových festivalů v ČR je dlouholetá. V první kapitole této práce se budu na několika stranách zabývat právě počátky zájmu o jazz v Československu v době první republiky, druhé světové války a následujících letech. Jeho další vývoj s sebou pak nesl právě rozvoj kultury festivalové. V druhé kapitole uvedu přehled těch nejznámějších festivalů se stručným náhlednutím k jejich organizaci a dramaturgii. Stěžejní částí práce bude pak kapitola třetí, kde se budu podrobně zabývat organizační strukturou, ekonomickou stránkou a především pak dramaturgií tří jazzfestů, jejichž tradice nebo rozsah je řadí do popředí. V závěrečné čtvrté kapitole budu rozebírat, do jaké míry je festivalová kultura pro prezentaci české jazzové scény důležitá.

Informace jsem čerpala převážně z internetových stránek jednotlivých festivalů a dále pak z materiálů poskytnutých přímo organizátory festivalu. To zahrnuje výroční a závěrečné zprávy nebo bulletiny k jednotlivým ročníkům. Pouze pro historický úvod jsem využila tištěné literatury. Dále jsem také vycházela z rozhovorů s aktivními jazzmeny. Cílem této práce je náhlednout pod pokličku festivalů, které naprostá většina jazzových posluchačů zná, ale nemá šanci rozkrýt jejich pozadí a zhodnotit jejich kvalitu a dramaturgický vývoj v širším časovém horizontu. Dále je mým cílem, i na základě poznatků aktivních hráčů, získat názor na to, jaké možnosti má pro svoji prezentaci a další vývoj tuzemská jazzová scéna, právě v souvislosti s dramaturgií zdejších festivalů.

1. Historie jazzové hudby na našem území

Než se zaměřím na hlavní téma této práce, považuji za důležité zmínit se o minulosti, tedy počátcích jazzové hudby v Čechách, resp. tehdejším Československu. Jazz má v naší zemi dlouholetou tradici. Poměrně vysoký počet jazzových koncertů a festivalů je jejím odrazem. Již za dob první světové války se k nám dostávaly zprávy o jazzu, novém hudebním stylu a do značné míry také stylu životním. Vznik západně orientované První republiky pak zdejší ukotvení jazzu a hudby jemu blízké jen podpořil.

Hovoříme-li o asimilování jazzu, jde o proces pozvolný. Šlo o styl, který se značně odlišoval od evropské tradice. Postupně tak docházelo k přidávání jeho prvků do salónní hudby konce 19. a počátku 20. století. Byla to synkopace, instrumentální obsazení, jiná melodika, styl pěvecké interpretace. Šíření jazzových prvků šlo ruku v ruce s možnostmi sdělovací techniky, tedy rozhlasu a gramofonových nahrávek. Vysoký podíl měli ale také průkopníci, kteří se začali snažit o vlastní tvorbu.

Jako jeden z prvních stylů se k nám dostal Ragtime, ať už skrze americká notová vydání nebo pozdější nahrávky. Tento klavírní styl a pokusy o ragtimové písně bylo možné slyšet již před první světovou válkou v pražských šantánech, varieté a kabaretech. Například v roce 1912 jej údajně tančila tehdy nazývaná *tanečnice apačská*, Emča Revoluce, v Montmartru v Řetězové ulici. Také kabaret Červená sedma výrazně přispěl k propagaci této taneční hudby. Novým divokým zvukem byl okouzlen i Eduard Bass, který při svém pobytu v Paříži roku 1919 slyšel vystoupení bubeníka Louise Mitchela, který uchvátil díky své expresivní a hlučné hře mnohé umělce napříč Evropou. Další poměrně značné množství této nové hudby se k nám dostalo především z Anglie, která byla s Amerikou v lepším kontaktu a dokonce zažila návštěvu orchestru Paula Whitemana. Další proud k nám šel z Berlína či Vídně.

Součástí domestikace jazzu napříč Evropou byly také pokusy o jeho zakomponování do vážné hudby. Podnětem byla zřejmě snaha o současnost a zachycení dobové atmosféry. Známé jsou pokusy členů Pařížské šestky a u nás jsou nejčastěji zmiňována jména *Ervín Schulhoff*, *Bohuslav Martinů* či *Emil František Burian*. Ti všichni patřili ke skladatelům, kteří se snažili o zasazení jazzových prvků do vážné hudby. Schulhoff, coby zdatný klavírista, se nechal

značně ovlivnit právě již zmiňovaným ragtimem a především pak tanci spjatými s jazzem, tedy foxtrotem či onestepem. Známa je jeho Svita pro komorní orchestr, Pět jazzových etud nebo Hot-sonate (Jazz-sonate) pro altsaxofon a klavír. Schulhoff neměl tendenci brát jazz jako pouhý element své hudby, ale byl pro něj takřka samozřejmostí. To je z jeho tvorby jasně cítit a proto je někdy řazen přímo k jazzovým skladatelům.

O syntézu vážné a jazzové hudby se pokoušel také Emil František Burian, ale nejde zde jistě o tolik výraznou tvorbu jako u Schulhoffa. Burian povětšinou pouze aplikoval ony stěžejní prvky jako synkopaci a instrumentaci. Jazzovější charakter mají jeho písně (Chlupatý kaktus) a především pak skladby pro vokální formace, jimž věnoval dost pozornosti. Možná větší přínos než ten skladatelský má Burian coby řekněme reportér doby, jelikož byl svědkem postupného vývoje zdejšího jazzu a mnoho poznatků zaznamenal ve svých publikacích.

Také *Jaroslav Ježek* se spojením zmiňovaných dvou žánrů zabýval. Již během studia na Pražské konzervatoři složil mnoho skladeb, které vycházely z tradice evropské hudby, nicméně nesly stopu té nové, americké. Příkladem budiž jeho klavírní koncert z roku 1927, kterým absolvoval své studium skladby. Ježek ale záhy rozdělil svou tvorbu na dvě linie, z nichž pro nás té známější, jazzové, vděčíme za nasměrování dalšího vývoje jazzu, k čemuž řadíme i fakt, že díky jeho skladbám si také posluchači na nový žánr zvykali.

Mluvíme-li o vlivu jazzu na skladatele vážné hudby, nesmíme opomenout ani Bohuslava Martinů. Zde je nutno podotknout, že ten byl jazzem bezpochyby ovlivněn, jak můžeme slyšet již třeba v baletu *Kdo je na světě nejmocnější* (1922-1923) a samozřejmě pak ve známé *Kuchyňské revue* (1927). Narozdíl od Schulhoffa, Buriana a Ježka však Martinů skladby ryze jazzové nikdy přímo netvořil. Ona vlna tohoto nového žánru zasáhla i mnohé další skladatele včetně Aloise Háby, Josefa Stanislava a dalších, ale jejich díla se nestala opěrnými body na cestě jazzu na výsluní, které se mu později dostalo. Pokusy to byly zdařilé i méně zdařilé a zde si dovolím citovat z knihy Lubomíra Dorůžky a Ivana Poledňáka:

„Hovoří-li se o neúspěchu těchto pokusů o sblížení dvou oblastí, pak je třeba tomu rozumět ne tak, že by tehdy nevznikala žádná trvale cenná díla, ale v tom smyslu, že možnosti přejímání jazzových prvků daným způsobem byly poměrně záhy vyčerpány a že tedy nutně došlo ve třicátých letech k odklonu a k rozpakům nad někdejším okouzlením. [...] Iluzí se ukázal i předpoklad, že by se prostřednictvím infiltrace jazzových prvků mohla k hudbě vážné přitáhnout i širší posluchačská obec; momenty nedostatečné hudební připravenosti v souvislosti se sociálními zábranami atd. byly a jsou mnohem podstatnější a žádné koketování s jazzem jakožto „lehčí“ hudbou je nemůže překonat.“¹

S nástupem třicátých let již začíná éra swingová a spolu sni musíme zmínit jméno *Rudolfa Antonína Dvorského*. Ten se ještě ve dvacátých letech v období lázeňských sezón setkával v západních Čechách s vídeňským tělesem Dolfiho Daubera, který ho zcela jistě inspiroval. Právě postava Rudolfa Antonína Dvorského, jehož 120. výročí od narození oslavíme příští rok, je pro vývoj zdejší jazzové hudby velmi důležitá, neboť Dvorský projevoval činnost nejen uměleckou, ale později také nakladatelskou. S jeho kapelou *Melody Boys* nahrál hudbu k mnohým českým filmům, podobně jako jeho následníci. Musím zde jistě zmínit *Slávu Emanuela Nováčka*, autora slavné písně *Slunečnice* (1943). Důležitá je samozřejmě také tvorba *Emana Fialy*, *Alfonse Jindry* a *Jiřího Traxlera* spojená s interprety jako byli Jiřina Salačová, Sestry Allanovy, Arnošt Kavka a dalšími.

Ke známým jménům swingu patří také jméno *Kamil Běhounek*, jehož orchestr byl ve čtyřicátých letech na vysoké úrovni, spolu s orchestrem *Karla Vlacha* či *Ladislava Habarta*. Těmito ansámby prošlo velké množství muzikantů, kteří zde, odchováni swingem, získali značné jazzové dovednosti. To pak vedlo kromě pokračování vývoje moderní taneční hudby po vzoru Glenna Millera, také k rozvoji samostatné jazzové linie, ovlivněné be-bopem. Nejznámějším představitelem tohoto směru bylo zřejmě seskupení *Rytmus*. S příchodem komunismu se však oblast jazzové hudby ze známých důvodů stala terčem kritiky a své místo na zdejším hudebním poli si tak hledala ještě nějakou dobu. Od roku 1948, kdy vznikl soubor *Gustava Bromy*, trvalo více než deset let, než došlo k upevnění pozice tohoto žánru. I díky působení Bromova tělesa a zejména pak tělesa *Karla Krautgartnera* bylo ale již na začátku šedesátých let jasné, že jazz je svébytným žánrem. Význam Bromův i Krautgartnerův pro český jazz je

¹ DORUŽKA, Lubomír a Ivan POLEDŇÁK. *Československý jazz: minulost a přítomnost*. Praha: Supraphon, 1967, s. 23.

ostatně připomínán i dnes - Bromovo jméno nese oficiální bigband Českého rozhlasu a čeká nás třetí ročník Krautgartnerovy skladatelské soutěže pro mladé jazzmeny.

2. Jazzové festivaly v České republice

Tradici jazzové hudby u nás odpovídá poměrně vysoký počet jazzových festivalů. V této kapitole zprvu uvedu obecnější mapu festivalů. Pro lepší orientaci uvedu výčet jazzových festivalů na základě jejich rozmístění v republice.

Začnu-li u těch českých, musím zmínit *AghaRTA Prague Jazz Festival*, který se koná každý rok v pražském Lucerna Music Baru a podobně jako *JazzFestBrno* má dvě části - podzimní a jarní. Každý rok přivádí slavná jména z celého světa, ale jeho dramaturgii se ještě budu věnovat podrobněji. Zůstanu-li v Praze, musím také zmínit mladý, ale již poměrně etablovaný festival *Mladí Ladí Jazz*. Jeho první ročník se konal v roce 2008. Tato mezinárodní událost si za poslední roky buduje jméno především uváděním koncertů nejen jazzových špiček, ale také souborů, které oscilují na hraně jazzu a jiného žánru. Snaží se tak přiblížit jazz širšímu publiku. Cílí především na mladou generaci, jak napovídá již samotný název a dává také prostor mladým umělcům. Koná se každoročně v průběhu dubna na několika pražských pódii, konkrétně například v Paláci Akropolis, klubu Jazz Dock nebo v MeetFactory. Jeho součástí je také soutěž pro mladé kapely Jazz Fruit, která vítězi poskytne prostředky na natočení alba. Letos druhým rokem se bude festival také aktivně podílet ve spolupráci s Českým rozhlasem Jazz na oslavách Mezinárodního dne jazzu, který připadá na poslední dubnový den. K této příležitosti je tak připraven open-air program na Karlově náměstí, kde zahrají české i zahraniční sestavy.

Pražská scéna dále nabízí festival *Jazz Meets World*. Zde se ale jedná spíše o koncertní sérii, koncerty probíhají průběžně po celý rok. Jazz Meets World povětšinou představuje ne tolik známá jména jazzové scény a scény world music, případně jejich kombinace. Každoročně ale přivádí i jména velmi zvučná, jako jsou *Avishai Cohen*, *Habib Koité* nebo dokonce *Charles Aznavour*. Společnost P&J Music s.r.o., která je pořadatelem Jazz Meets World, také dále organizuje *Mezinárodní festival jazzového piana*, komorní festival pořádaný převážně v Kostele Sv. Vavřince na Malé straně, a dále *Free Jazz Festival*, opět událost malého formátu zaměřenou na styl, který uvádí samotný název.

Další malé festivaly nabízí v posledních letech také klub Jazz dock. Je to například festival Jazz On 5, pořádaný ve spolupráci s Městskou částí Praha 5. Pravdo je, že zde se opět jedná spíše o koncertní řady, tedy koncerty dramaturgicky propojené. Obvykle nejsou propagovány způsobem jako běžné festivaly.

Nutné je zmínit festivaly v Brně. Zcela jasně stojí v čele brněnské jazzové scény festival *JazzFestBrno*, který je ostatně nyní největším festivalem tohoto žánru v celé České republice. Proto se mu budu věnovat podrobněji níže. Kromě zmíněného festivalu také tento podzim proběhl jubilejní desátý ročník *Moravia Music Festu*. Tento festival každoročně vozí do Brna nejen jména zahraniční, ale představuje také české interprety. Pro desátý ročník zvolil dramaturg tři linie. V první z nich vystoupily zahraniční špičky, v druhé větší ansámby a třetí byla tvořena mladšími českými interprety. Nedá se říci, že by byl tento festival zaměřen specificky, dramaturgicky není nikterak vyhraněný, ale nabízí zcela jistě koncerty zajímavých interpretů, což je ostatně více než důležité, pokud má přímého konkurenta v dalším, velkém festivalu.

Dalším festivalem, který je důležité zmínit pro jeho tradici, je královéhradecký *Jazz Goes To Town*, pořádaný letos již po dvacátětřetí. Každý podzim probíhají koncerty na několika místech Hradce Králové, letos to byly například i kavárny, kde hrály mladé kapely, což považuji za zajímavý prvek, který dodá koncertům osobnější charakter. Nechyběly ale ani koncerty na větších scénách, kde dramaturg Zdeněk Závodný představil jak nové zahraniční kapely, tak i známá česká jména.

Pokud zůstaneme v severních Čechách, nesmíme opomenout také trutnovský festival *Jazzinec*, který letos čeká jubilejní dvacátý ročník. Jeho hlavní část se probíhá od února do dubna a každý týden v tomto období se koná jeden koncert. Kromě hlavní série koncertů, která vrcholí Festivalovým Finále, probíhají ještě takzvané After Parties a Autumn Parties. Dá se tedy říci, že s výjimkou letních měsíců má Jazzinec takřka celoroční rozměr.² Dramaturgie festivalu sází na česká, slovenská i zahraniční jména. Považuji za přínosné, že dramaturgové při tvorbě line-upu pro dvacátý ročník upustili od původní idey sestavit program z

² *Jazzinec* [online]. [cit. 2018-03-19]. Dostupné z: http://www.jazzinec.cz/International-Music-Festival-Trutnov.html#_ofestivalu

takzvaného best of, které doposud diváci na festivalu zažili.³ Právě neustálé evoluci a proměnlivosti, které jsou jazzu tak vlastní, je důležité přizpůsobit také program festivalu. Uvádění nových projektů a umělců, kteří se v dnešní době podílejí na rozvoji a dalším směřování tohoto žánru, je pro jeho publicitu a přiblížení divákům zásadní. Charakteristickým prvkem Jazzinca jsou v posledních letech pravidelné koncerty polských a dále také izraelských interpretů, což hodnotím velmi kladně, jelikož obě tyto země mají na současné scéně jistě oprávněné místo. Navíc, Polsko, které je České republice sousedem a už z historického hlediska je nám velmi blízko, nám může jít dobrým příkladem a je velmi vhodné tamní scénu, byť jen prostřednictvím festivalů, sledovat. Opustím-li otázku dramaturgie, opravdu festivalový charakter této trutnovské akce dodává také doprovodný program. Součástí je například vyhlášení vítězů fotografické soutěže Jazz World Photo a stejnojmenná výstava, dále probíhají také workshopy, poslechové večery a další události. Dobrá koncepce festivalu se samozřejmě odráží na oblíbenosti u publika, které je pak velmi pozitivně vnímáno samotnými vystupujícími umělci. Ti si dle vlastních slov festival pochvalují a to je veliké plus pro celý realizační tým.

Jako další z festivalů s dlouholetou tradicí zmiňuji festival v *Karlových Varech*. V roce 2017 byl pořádán již 34. ročník. Karlovy Vary mají ostatně jazzovou tradici již velmi dlouho, první jazzový festival v Československu se konal v roce 1961 právě zde. Na tomto festivalu již zazněla jména jako jsou Roy Hargrove, Kenny Garret, která mu dodávají na mezinárodním rázu. Více jej ale tvoří společné produkce českých a zahraničních interpretů. Domácí umělci pak tvoří stěžejní část dramaturgie, která je ale bohužel v posledních letech poněkud monotónní. Zastávám názor, že i kdyby měla být dramaturgie festivalu založena pouze na účasti domácích jazzových formací, může být velmi pestrá. JazzFest Karlovy Vary však ve svých line-upech velmi často opakuje tatáž jména a myslím, že tím co se týče jisté atraktivity zaostává v konkurenci jiných festivalů v republice.

Přesunu-li se na jih republiky, zmíním jistě *Jihočeský jazzový festival*. Ten se před lety oddělil od Bohemia Jazz Festu po neshodách v organizaci. Na rozdíl od festivalu Rudyho Linky není ten jihočeský pro návštěvníky zdarma. Vstupenky jsou ale svou cenou skoro symbolické a i díky tomu se tato událost těší velmi

³ *Jazzinca* [online]. [cit. 2018-03-19]. Dostupné z: http://www.jazzinca.cz/International-Music-Festival-Trutnov.html#_ofestivalu

dobré návštěvnosti. Koná se každoročně na začátku srpna na náměstích v Českých Budějovicích a Třeboni. Dramaturgie festivalu je založená povětšinou na velmi znělých jménech, můžeme zmínit koncerty saxofonistů Billa Evanse i Erica Marienthala, trumpetisty Erika Truffaze, klavíristy Johna Medeskiho, kapely Incognito a mohla bych jmenovat dále. Kromě srpnových koncertů na náměstích pak pod hlavičkou festivalu probíhají i klubové koncerty v Českých Budějovicích, kde povětšinou vystupují domácí interpreti. Díky dlouholeté tradici a dobré dramaturgii se tento festival stal zcela jistě jihočeskou tradicí.

Dále musím ještě zmínit festival v Přerově, který je svou dlouholetou historií jistě stále jedním z neznámějších. Právě proto se mu ale budu věnovat podrobněji v další kapitole.

Nakonec je ještě zapotřebí zmínit slavný *Bohemia Jazz Fest*, který je pro svou organizační stránku poměrně specifický. Jeho ředitelem je kytarista *Rudy Linka*, který ho založil v roce 2005 s ideou představovat českému publiku zadarmo špičkový jazz. I díky nulovému vstupnému se celková návštěvnost pohybuje okolo 100 000 posluchačů z celé ČR.⁴ Festival se koná každý rok v červenci na několika místech republiky. Konkrétně to bývají dva večery v Praze, po jednom večery v Plzni, Liberci, Domažlicích, Táboře a nakonec dva večery v Brně. Z hlediska dramaturgie jde většinou o představení těch největších jmen jazzu a spřízněných žánrů. Ta pak obvykle vystoupí ve více městech, ve kterých se festival koná. Nejde ale o konceptm který by byl stylově ucelený, spíše jde o přehlídku těch nejlepších. Mezi jazzovou obcí panují o tomto festivalu rozporuplné názory, především kvůli politice vstupného. Na jednu stranu je záměr Rudyho Linky, aby byly ty nejlepší jazzové koncerty dostupné všem bez rozdílu, úctyhodný. Je skvělé si dopřát výborný jazzový zážitek zcela zdarma a navíc se tak jazz, coby žánr, který stojí mimo mainstream, dostane snáze do povědomí většího počtu lidí. Vstupné zdrama má ale také druhou stranu mince. Může totiž v lidech vzbuzovat dojem, že se za koncerty tohoto žánru nemusí platit a lehce ho tak degradovat. Zdá se ale, že Linka si za formátem festivalu pevně stojí a zřejmě i díky tomu je *Bohemia Jazz Fest* již několik let jedním z největších a nejpopulárnějších jazzových festivalů v České republice.

⁴ *Bohemia Jazz Fest: O Bohemia Jazz Festu* [online]. [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: <http://www.bohemiajazzfest.cz/o-nas/informace/>

Přehled, který jsem zde uvedla, zdaleka neobsáhl všechny jazzové festivaly na našem území. Kromě toho zde máme také festivaly bluesové či swingové, které jsou těm jazzovým z hlediska žánru blízké. Webový portál *Muzikontakt* uvádí, že v České republice je organizováno celkem 556 takovýchto událostí.⁵ To podle zjednodušeného propočtu (za použití aktuálních počtů obcí v České republice)⁶ znamená, že každá jedenáctá obec má svůj jazzový, bluesový či swingový festival. To považuji za poměrně vysoké číslo, které dokazuje, že tyto žánry zde mají tradici a jsou diváky dobře přijímány.

⁵ *Muzikus* [online]. [cit. 2018-03-24]. Dostupné z: <http://www.muzikus.cz/muzikontakt-kategorie/periodicke-akce-6/>

⁶ Dle aktuálních dat Českého statistického úřadu má ČR 6258 obcí. *Malý lexikon obcí 2017* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2017 [cit. 2018-03-25]. ISBN 978-80-250-2820-9. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/46186417/32019917_data.zip/e1395689-a337-4328-acbc-806bf0d9f4d8?version=1.0

3. Organizace a dramaturgie předních jazzových festivalů

V této kapitole se podrobněji zaměřím na dramaturgii největších festivalů v České republice. Budou to JazzFestBrno, Československý jazzový festival Přerov, a AghaRTA Prague Jazz Festival. Zaměřím se na jejich vývoj a ekonomickou stránku, především ale na dramaturgii.

3.1 JazzFestBrno

Jako první uvádím festival brněnský, neboť se nebojím říci, že se za posledních několik let stává težištěm jazzového festivalového dění v naší zemi. Systematickou prací, promyšlenou dramaturgií, dobrou propagací a moderní prezentací dokázal rychle předstihnout i konkurenční události.

Brněnský festival je pořádán společností JAZZFESTBRNO AHEAD, s.r.o.. Výkoným ředitelem festivalu je od samého počátku pan Vlastimil Trllo, uměleckým ředitelem a dramaturgem je pan Vilém Spilka, rovněž od prvního ročníku. Celý organizační tým se skládá ze 13 osob.

Festival se koná na několika místech. V posledních letech jsou to převážně sály v prostorech Sono Centra, Bobycentra, Divadla Husa na provázku, a Besedního domu. V minulosti se ale konalo několik koncertů také v Janáčkově divadle, Flédě a ty kapacitně nejnáročnější koncerty se odehrávaly například v Městské hale Vodova a nebo také v DRFG Aréně. Oba tyto prostory ale nemají ideální akustické podmínky. Nicméně, schyluje se k výstavbě nového koncertního sálu pro Brněnskou filharmonii, který má být víceúčelový a je velmi pravděpodobné, že budou do nového sálu směřovány právě i koncerty jazzového festivalu. Pro koncerty studentů Katedry oddělení jazzové interpretace JAMU se využívá sál v Divadle Na Orli. Festivalové jamsessions pak mají své místo v klubu Musiclab. Sečteme-li všechna místa, kde se festival konal či koná, vyjde poměrně vysoké číslo. Není tedy spojený s jedním, dvěma místy, jako například Agharta Prague Jazz Festival, ale střídá jich rovnou několik. To ale nevadí vzhledem k formátu, jaký festival má. Koná se ve větším časovém rozpětí a jeho dramaturgie si adekvátní prostory vyžaduje. Pokud se na věc podívám z druhé strany, myslím, že je i pro Brno samotné velmi dobré, že díky této akci mají nebrněnští návštěvníci šanci poznat hned několik místních sálů a díky tomu i město jako takové. Dochází tak k jakési interakci mezi pořadateli, městem a návštěvníky, což je dobře.

Mým cílem není se do detailu zabývat rozpočty jednotlivých festivalů. Uvádím ale výčet sponzorů a mediálních partnerů, protože ten do jisté míry odráží úroveň události. Generálním partnerem JazzFestuBrno je investiční skupina *DRFG* se sídlem v Brně. Hlavními partnery pro rok 2018 jsou *Česká spořitelna* a *OHL ŽS*.

Mezi oficiální partnery dále patří společnosti *MAX & Co.*, *Alpecin*, *BVV Veletrhy Brno*, *Alcina*, *Eprin* a *Megatron*. Festival má také dalších 20 sponzorů, mezi které patří například *OSA Partner*, *Dopravní podnik města Brna*, *Městská část Brno střed* a další. Oficiální dopravu umělců zajišťují *CARent* a *Auto Cardion*. Dále je festival podporován dotacemi z *Ministerstva kultury ČR*, *Jihomoravského kraje*, *Státního fondu kultury*, *statutárního města Brna*, *Rakouského kulturního fóra*, *Nadace Život umělce* a také *Velvyslanectví Izraele*.⁷ Podpora ze Státního fondu kultury pro rok 2018 činí 130 000 korun.⁸ Od ministerstva kultury dostal festival pro rok 2018 dotaci 2 700 000 korun (z požadovaných 5 000 000 korun) a v sekci pro podporu festivalů profesionální hudby, konkrétně oblast alternativní hudby, se umístil hned na druhém místě. Slovní ohodnocení komise pro schvalování grantových žádostí zní takto:

„Festival JazzFestBrno přináší každý rok na jaře (a zčásti i v jiných obdobích roku) do Brna jazz světové úrovně a přitom neopomíná představovat evropské a tuzemské interprety. Momentálně jde o nejzajímavější jazzový festival v Česku. Sedmnáctý ročník probíhá od 1. února do 10. května 2018.

*Komise hodnotí špičkovou dramaturgii festivalu, při níž může posluchač srovnávat výkony nejlepších tuzemských hvězd žánru s hosty z celého světa. Oceňuje žánrový rozptyl festivalu od mainstreamového jazzu po modernější směry, od klasiků žánrů po výrazné začínající umělce a od klubových koncertů po vystoupení ve velkých sálech a halách. Pořadatelům se opakovaně daří v Brně představovat mimořádná spojení (letos například jedno z mála živých uvedení výjimečného projektu *Mateřština Jiřího Slavíka*). Výborná je také „přidaná hodnota“ nejen ve formě pravidelných jam sessions, ale také v celé stylizaci festivalu – od výtvarného loga a znělky až po reprezentativní tištěný program*

⁷ *JAZZFESTBRNO: Partneři* [online]. [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: <http://www.jazzfestbrno.cz/partneri/>

⁸ Podpořené projekty: Výledky rozhodnutí rady r.2018. *Ministerstvo kultury: Státní fond kultury*[online]. [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: https://www.mkcr.cz/doc/cms_library/vysledky-rozhodnuti-rady-r-2018-8550.xlsx

Jazzman. Festival představuje Brno také jako sídlo vysoké školy s jazzovou katedrou (koncert studentů je součástí festivalu). Komise doporučuje festival podpořit významnou částkou."⁹

Dle slov Viléma Spilky tvoří dotace z veřejných zdrojů zhruba 50% příjmu, 25% jsou sponzorské příspěvky a dalších 25% pak tvoří příjmy ze vstupného.¹⁰

Kromě sponzorů má JazzFestBrno také veliké zastoupení mediálních partnerů. Tím generálním je *Česká televize*, hlavními mediálními partnery jsou *Forbes*, *Hospodářské noviny* a *Eurozprávy.cz*. Mezi další patří *Radio Proglas*, *Color Music Radio*, *Český rozhlas Brno*, *Vltava a Jazz*, *časopis Harmonie* a dalších devět médií. Internetovými partnery jsou *Jazzport*, *iBrno.cz*, *Brno město hudby*, *musicweb.cz* a čtyři další webové portály.

Již z tohoto výčtu je vidět, že z hlediska mediální propagace je tento festival velmi dobře pokrytý, což je pro udržení a rozšiřování divácké základny zásadní. Významost akce potvrzují udělené záštity. Ty dodávají festivalu prestiž a staví ho tak do lepší pozice pro další shánění sponzorů. Výčet těch jmenovaných nám pak ukazuje, že jde o akci velkého rozměru a významu. Potvrzuje to i citované ohodnocení grantové komise. Za šestnáct let své existence byli organizátoři festivalu schopni ho dostat do pozice, kdy je respektovanou a velmi pozitivně vnímanou kulturní akcí v České republice.

Velmi důležitým bodem je prezentace celého festivalu a to, jakým dojmem na první pohled událost působí. Již několik let je znát kladení důrazu na kvalitní grafiku, která je střídavá, ale moderní a odpovídající festivalu tohoto druhu. Samozřejmostí je reklama prostřednictvím citylightů a billboardů. Prezentace na webu a sociálních sítích je také vedena dobrým způsobem, komunikuje s návštěvníky prostřednictvím newsletterů a včas poskytuje důležité a zajímavé informace. Není opomíjen balíček sociálních médií - Facebook, Instagram, Twitter, kanál na serveru YouTube a poslední dva ročníky také nechybí playlisty na Spotify, kde se může divák dopředu lépe seznámit s tvorbou vystupujících

⁹ Program státní podpory festivalů profesionálního umění - výsledky pro rok 2018: výsledky za oblast alternativní hudby. *Ministerstvo kultury* [online]. [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: https://www.mkcr.cz/doc/cms_library/pf-2018-alternativni-hudba-8511.xlsx

¹⁰ HAJTMÁNEK, Erik. *JazzFest Brno – historie a proměny festivalu od jeho vzniku po současnost*. Brno, 2017. Magisterská diplomová práce. Masarykova Univerzita. Vedoucí práce PhDr. Aleš Opekar, CSc., str. 60

interpretů. Tento mediální mix je opět potvrzením, že festival sleduje současné PR trendy a působí tak velmi profesionálně ve všech ohledech.

3.1.1 Vývoj a dramaturgie

JazzFestBrno se poprvé konal v roce 2002, zakladateli byli pánové Vlastimil Trllo, Vilém Spilka a Jakub Rejlek. Festival vyplnil prázdné místo na brněnské scéně, které vzniklo po zániku jeho předchůdce, Jazztivalu. Podle slov uměleckého ředitele a dramaturga nynějšího brněnského festivalu, Viléma Spilky, bylo právě nekonkurenční prostředí velkou výhodou při zakládání této události. Každý další jazzový festival založený v dnešní době v Brně a jeho bezprostřední blízkosti, má jistě méně výhodnou výchozí pozici.¹¹ Příznivé podmínky proto napomohly k tomu, že se již první ročník JazzFestuBrno těšil poměrně vysoké návštěvnosti a setkal se s úspěchem.

„Festival se etabluje pomocí trumfového esa. Nejsvětlejším okamžikem úvodního ročníku je totiž famózní vystoupení zpěvačky Dianne Schuur, která si brněnské publikum získává během úvodní skladby. Nový třídní festival přinesl i další příjemné zážitky ve formě vystoupení Petera Lipy, Janusze Muniaka, Luboše Andršta nebo Miriam Bayle a zahájil jedinečnou sérii jamsessions místních hudebníků s festivalovými interprety. Formát festivalu předznamenal jeho dnešní převažující podobu, tedy dvojkoncerty s případnou jamsession po jejich skončení. Úvodní ročník navštívilo více než tisíc posluchačů.“¹²

Ano, je zajímavé, že již první ročník stanovil formát, který jen s drobnými změnami funguje dodnes. Většina koncertů, kromě sólových vystoupení těch opravdu největších interpretů, je formou dvojkoncertu. Před hlavní hvězdou večera vždy vystupuje povětšinou český, méně známý interpret, pro kterého bývá tento formát přínosný, neboť se může prezentovat po boku známější kapely a ta mu do jisté míry může pomoci se dostat do širšího povědomí posluchačů. Dalším znakem jsou také jamsessions, kterých se v řadě případů zúčastnili i

¹¹ HAJTMÁNEK, Erik. *JazzFest Brno – historie a proměny festivalu od jeho vzniku po současnost*. Brno, 2017. Magisterská diplomová práce. Masarykova Univerzita. Vedoucí práce PhDr. Aleš Opekar, CSc., str. 12

¹² *Jazz Fest Brno: Historie* [online]. [cit. 2018-03-25]. Dostupné z: <http://www.jazzfestbrno.cz/historie/>

světoví hráči a mladí čeští hudebníci tak měli jedinečnou příležitost se s nimi setkat na jednom pódiu a čerpat tak inspiraci. Nyní již k jednotlivým programům v letech 2013 až 2018.

V roce 2013 se uskutečnil dvanáctý ročník. Ten se konal ve dnech 10. března až 30. dubna a nabídl následujících jedenáct koncertních večerů v různých brněnských sálech (vždy od 19:30 hodin):

10.3. Bobycentrum

Chick Corea & The Vigil (US)

4.4. Divadlo Reduta

Martin Brunner Trio a Epoque Quartet – Morning Walks (CZ)

Craig Taborn Trio (US)

8.4. Besední dům

Emil Viklický a Scott Robinson (CZ/US), Javier Girotto a Pigeon Saxopone Quartet (CZ/AG)

10.4. Semilasso

Pivec - Novák - Kováč (CZ)

The Trio of OZ featuring Rachel Z and Omar Hakim (US)

11.4. klub Alterna

Free Tenors: Sokal - Štveráček - Wiesinger (CZ/AUT)

15.4. Komorní sál JAMU

Reprezentační koncert Katedry jazzové interpretace JAMU (CZ/SK/PL)

19.4. Semilasso

Nikolaj Nikitin Quartet featuring Patches Stewart (SK/US)

Rez Abbasi Trio + special guest Rudresh Mahanthappa (IN/US)

21.4. Janáčkovo divadlo

Robert Balzar Trio (CZ)

Gustav Brom Bigband featuring Roberta Gambarini - Pocta Güntheru Kočímu (CZ/IT/US)

23.4. Divadlo Husa na provázku

Kekko Fornarelli Trio (IT)

Shai Maestro Trio (IL)

24.4. Divadlo Husa na provázku

Luboš Soukup Quartet (CZ/DK/SE)

Will Vinson Quartet (UK/US)

30.4. klub Alterna

Charette/Štveráček/Šoltis Super Trio (CZ/SK/US)

Miloš Suchomel Jazz sextet - Jazz in the City (SK)

Dominantou byl jistě koncert legendárního amerického pianisty a mnohonásobného držitele ceny Grammy *Chicka Coreya* s projektem *The Vigil*, který tento ročník zahájil vyprodaným březnovým koncertem v Bobycentru. Z českých vystoupení je jistě třeba zdůraznit koncert klavíristy *Martina Brunnera* s jeho triem a *Epoque Quartetem*, na kterém představili tehdy novou autorskou desku *Morning Walks*. Nechybělo mnoho dalších zahraničních hvězd, i těch méně známých, bandleadry byli hráči na harmonické i melodické nástroje, ale nechyběl ani prostor pro zpěváky, například *Robertu Garbarini* a domácího *Dana Bárta*. Zastoupení v programu tak měli domácí (včetně slovenských) a zahraniční interpreti rovným dílem. Zajímavostí ročníku byla propagační kampaň, kterou z velké části tvořily videopozvánky. Ty američtí umělci natočili přímo v New Yorku, což propagaci dodalo na jisté exkluzivité, ale také jí dodalo osobnější ráz.

Rok 2014 byl pro festival zajímavý v mnoha ohledech. Poprvé za jeho historii muselo dojít k přesunu koncertu z kapacitních důvodů - šlo o koncert amerického zpěváka *Gregoryho Portera*, o který byl takový zájem, že musela být navýšena kapacita a z vyprodaného *Sono Centra* se vystoupení přesunulo do *Bobycentra*, které i tak návštěvníci zcela naplnili. Kromě jarní části festivalu, trvající od 6. března do 25. května, se také konaly ještě dva podzimní koncerty velkého formátu - v Brně vystoupili americký pianista *Herbie Hancock* a také francouzská zpěvačka *ZAZ*. Níže uvádím opět celý program, všechny koncerty startovaly v půl osmé večer.

6.3. Janáčkovo divadlo

Brad Mehldau Trio (US)

30.3. Fléda

Robert Balzar Trio (CZ)

Rostislav Fraš Quartet featuring Antonio Faraó (CZ/SK/IT)

1.4. Fléda

E Converso (CZ/SK), Limbo (CZ)

Vít Kříšťan Imprints Project (CZ/SK/PL)

6.4. Alterna

Dixie Company (PL)

7.4. Divadlo na Orlí

Koncert posluchačů Katedry jazzové interpretace JAMU (CZ/SK)

8.4. Fléda

Fly Agaric featuring Jiří Slavík (CZ/UK/ES)

Folklore to Jazz featuring R. Tariška/B. Gonzalez (SK/YV/US)

13.4. Divadlo Husa na provázku

Chris Dave and the Drumhedz (US)

14.4. Fléda

Ibrahim Maalouf (RL/FR)

15.4. Alterna

MaBaSo Trio Maseli-Baranski-Šoltis (PL/SK)

24.4. Divadlo Husa na provázku

Larry Goldings, Peter Bernstein, Bill Stewart (US)

27.4. Alterna

Assaf Kehati Trio (IL/US)

Roman Pokorný: Tribute to Grant Green (CZ)

29.4. Alterna

Miroslav Hloucal Quartet (CZ/SK)

Luca Ciarla Quartet (IT)

25.5. Bobycentrum

Gregory Porter (US)

29.11. Městská hala Vodova

Herbie Hancock (USA/BEN)

1.12. Městská Hala Vodova

ZAZ (FRA)

Organizátorům se podařilo přivést opět velmi pestrou sestavu interpretů, ať už národnostně nebo stylově. Jména jako Mehldau, Hancock a Porter jsou zárukou úspěchu u diváků, málokterý jazzový fanoušek by opomenul příležitost tyto mistry svého žánru navštívit. Velmi atraktivní však byla i jména jako Maalouf a Dave, představitelé mladší vlny, opět na špičkové úrovni. Kromě těchto vlajkových interpretů dala dramaturgie prostor i koncertům na pomezí žánrů. Houslista Luca Carlia má ve své tvorbě prvky balkánské hudby, nechybělo opět zastoupení Izraele, tentokrát se ho ujal Assaf Kehati. Důležité je opět početné zastoupení domácích těles a také polských umělců, kteří mají v současné době

na poli jazzu stále významější pozici. I třináctý ročník tak nabídl divákům jazz v jeho širokém rozpětí.

Patnáctý ročník brněnského jazzového festivalu se konal ve dnech 15. března - 17. června 2015. Zahájili ho pianisté *Craig Taborn* a *Shai Maestro*, kteří se na festival po roční pauze vrátili, zakončen byl českou premiérou výjimečného dua *Chick Corea & Bobby McFerrin*. Kromě jarní části byl ovšem přidán ještě unikátní listopadový koncert. Vystoupil na něm brněnskému publiku již dobře známý kontrabasista *Avishai Cohen* za doprovodu *Filharmonie Brno*. Podrobný program viz níže:

15. března Sono Centrum

Craig Taborn Solo (US)

Shai Maestro Trio (IL/PU)

17. března Bobycentrum

Dianne Reeves (US)

26. března Fléda

Ondřej Štveráček Quartet featuring Gene Jackson (CZ/US)

Lukáš Oravec Quartet featuring Vincent Herring (SK/US)

30. března Janáčkovo divadlo

Rozhlasový bigband Gustava Broma + hosté: Kevin Mahogany, Peter Lipa (CZ/SK/US)

31. března Sono Centrum

Kompost 3 (AUT)

Gerald Clayton Trio (US)

8. dubna Alterna

Adam Tvrký - Brian Charette Project (CZ/US)

Mike DiRubbio Chronos Trio (USA)

9. dubna Fléda

Petr Kalfus Sextet (CZ)

Jaromír Honzák Quintet (CZ)

10. dubna Sono Centrum

David Helbock Trio (AUT)

Ben Williams (US)

12. dubna alterna

Zeurítia (CZ)

Miriam Bayle: Fenomén Scat (SK/CZ)

15. dubna Besední dům

Tomás Liška a Pénte (CZ/DE)

Fred Hersch Solo (US)

19. dubna alterna

PaCoRa (SK/MO)

Mihály Borbély Quartet (HU)

25. dubna Alterna

Marion Thomas Quartet (FR)

28. dubna JAMU

Koncert posluchačů Katedry jazzové interpretace JAMU (CZ/SK)

17. června Městská hala Vodova

Chick Corea & Bobby McFerrin (US)

30. listopadu Bobycentrum

Avishai Cohen & Filharmonie Brno: An Evening With Avishai Cohen (CZ/IL)

Jasnou dominantou hlavní části festivalu bylo vystoupení pianisty *Chicka Coreya*, který již v Brně na tomto festivalu vystoupil, ale tentokrát ve společnosti slavného amerického zpěváka *Bobbyho McFerrina*. Toto duo mělo tedy 17. června 2015 v Brně českou premiéru, na kterou dorazilo na 4000 posluchačů, kteří zcela zaplnili městskou halu. Dalšími významnými večery byly koncerty zpěvačky *Dianne Reeves* či pianisty *Geralda Claytona*, kteří moravskou metropoli navštívili poprvé. Za velký organizační úspěch považují koncert *Freda Hersche*, klavíristy, jehož výukou prošli například *Brad Mehldau* nebo *Ethan Iverson*, bývalý člen tria *The Bad Plus*. *Hersch* se ke koncertování vrátil po dlouhé odmlce způsobené vážnými zdravotními problémy a jeho účast na festivalu byla i z tohoto důvodu velmi cenná. Ze zahraničních umělců opět převažovala americká jména, což mimo jiné potvrzuje, že Spojené státy Americké byly, jsou a budou jazzovou velmocí. Prostor dostali také hráči z východní Evropy a dále mladá rakouská generace. Ta byla zastoupená triem *Davidy Helbocka*, pianisty který se nebojí fúze jazzu a klasické hudby, a formací *Kompost 3*, která naopak tíhne ke spojení jazzu s elektronikou.

Podzimní koncert pak nabídl propojení izraelské a české kultury, kdy brněnská filharmonie doprovodila kontrabasistu *Avishaie Cohena* v orchestrálních aranžích jeho skladeb. Tento koncert měl navíc přesah, za prvé do médií, kdy celý záznam odvysílal nejprve Český rozhlas Vltava a v lednu roku 2017 také

Česká televize na kanálu ČT Art. Za druhé také mezinárodní, neboť se Filharmonie Brno s Cohenovým triem vydali ještě na koncert do Vídně. I přes komplikace způsobené změnami klavíristy a dirigenta nedlouho před koncertem bylo vystoupení hodnoceno velmi kladně.¹³ To je velkým plus pro Filharmonii Brno, která tak hrála po boku světoznámého hráče z oblasti nonartificiální hudby, prokázala svou variabilitu a v dobrém slova smyslu tak zviditelnila nejen sebe, ale i brněnskou, potažmo českou hudební scénu.

Čtrnáctý ročník festivalu se konal v roce 2016 a to ve dnech 12. až 28.4. 2016. Poprvé v historii rozšířil i svou podzimní část, kdy se konal více než jeden koncertní večer. Pod hlavičkou *Echoes of JazzFestBrno* byly připraveny rovnou tři další večery, jeden z nich opět s *Filharmonii Brno*. Podrobný program níže:

12.2. Sono Centrum

Jazz at Lincoln Center Orchestra with Wynton Marsalis (US)

8.3. Bobycentrum

Gregory Porter (US)

3.4. CED - Divadlo Husa na provázku

Skety (CZ)

Ondřej Ruml a Matej Benko Quintet (CZ/SK)

6.4. CED - Divadlo Husa na provázku

Petr Dvorský slaví 50, gratulují Emil Viklický Trio, Walter Fischbacher's Winterfisch, The Four (CZ/AU)

8.4. Sono Centrum

Robert Balzar Trio + Gabriele Mirabassi (CZ/IT)

Yaron Herman & Ziv Ravitz (IL)

10.4. CED - Divadlo Husa na provázku

Malina - Liška - Nejtek (CZ)

Ondřej Pivec Organic Quartet Reunited (CZ)

11.4. Sono Centrum

Jochen Rueckert Quartet featuring Mark Turner, Mike Moreno and Orlando Lefleming (USA)

Robert Glasper Experiment (USA)

¹³ KONRÁD, Daniel. Recenze: Brněnští filharmonici hráli s Avishaiem Cohenem jako Arabové. Hospodářské noviny [online]. 1.12.2015 [cit. 2018-04-06]. Dostupné z: <https://archiv.ihned.cz/c1-64925420-avishai-cohen-filharmonie-brno-recenze>

13.4. Bobycentrum

Wayne Shorter Quartet featuring Danilo Pérez, John Patitucci, Brian Blade (US/PA)

17.4. Sono Centrum

Albert Vila Quartet featuring Shai Maestro (ES, IL)

Tomasz Stanko Quartet (PL/US/CZ)

24.4. Alterna

WUH Trio (CZ/US)

Petr Beneš Quartet + Miroslav Hloucal (CZ)

27.4. Divadlo na Orlí

Koncert Katedry jazzové interpretace JAMU (CZ/SK)

28.4. Alterna

Slovenský den / Fečo-Tokoly / Rio Danubio / Jakabčič Bigband a Mintzer (SK)

2.11. Sono Centrum

Echoes of JazzFestBrno: John Scofield - Country For Old Men (US)

8.11. Sono Centrum

Echoes of JazzFestBrno: Dhafer Youssef (TN)

16.11. Besední dům

Echoes of JazzFestBrno: Richard Galliano a Filharmonie Brno (FR)

I tento ročník měl dramaturgii velmi pestrou a bylo možné si přijít poslechnout interprety z celého světa, jejichž stylová vymezení se dosti různí. Jarní část zahájilo vystoupení *Wyntona Marsalise* s jeho bigbandem. Tento americký trumpetista je i po tak dlouhé době na koncertní scéně stále velmi vyhledávaným, oceňovaným hráčem, a je garancí kvality. Mezi vokálními interprety představuje podobnou záruku *Gregory Porter*, který navštívil festival již potřetí, což je zřejmě důkazem toho, že se na festival rád vrací. Brněnskou premiéru zažil další z Grammy oceněných hudebníků, tentokrát mladší generace a sice *Robert Glasper* se svým *Experiment* projektem. Jeho styl hry je naprosto jedinečný a ihned rozpoznatelný, jazzové harmonie mísí s prvky hiphopovými a to hlavně ve stránce rytmické. Jeho koncert byl tak jistě kontrastem ke koncertu další americké legendy - saxofonisty *Waynea Shortera* s jeho kvartetem ve složení *Patitucci, Blade, Pérez*. Opět nechyběli zástupci z Izraele - *Shai Maestro* a další klavírista, *Yaron Herman* spolu s bubeníkem *Zivem Ravitzem*. České interprety zastupoval *Robert Balzar* se svým triem obohaceným o zpěvačku *Gabriele Mirabassi*. *Ondřej Pivec* a *Petr Beneš* se představili na klávesové

nástroje a místo v programu měli i zpěváci. Dvojkonzert v Divadle Husa na provázku patřil vokálnímu souboru *Skety* a poté *Ondřeji Rumlovi* za doprovodu *Mateje Benka*.

Zajímavé koncerty pak přinesla i podzimní část festivalu, tedy jeho ozvěny, kdy do Sono Centra přijel *John Scofield* s projektem *Country for Old Men*. Scofield je dá se říct stálíci českých jazzových festivalů, nicméně, jeho koncerty patří vždy mezi ty velmi vysoko hodnocené a to zcela právem, neboť o jeho uměleckých kvalitách není pochyb. Zpestřením byl jistě koncert *Dhafera Youssefa*, který pochází z Tunisu a věnuje se hře na arabskou loutnu. Ten v Brně také představil nové album *Diwan of Beauty and Odd*, které natočil s americkými hudebníky (mj. s *Markem Guilianou* a *Ambrosem Akinmusirem*), na koncertě v Brně ho však doprovodili *Aaron Parks*, *Justin Faulkner* a kontrabasista *Ben Williams*, kterého měli diváci možnost vidět v předchozím roce. Echoes of JazzFestBrno pak zakončil koncert akordeonisty *Richarda Galliana*, kterého doprovodila stejně jako Avishaie Cohena brněnská filharmonie. Koncert byl crossoverový, zazněly dokonce skladby W. A. Mozarta či Astora Piazzoly, což program festivalu jistě zpestřilo.

Rok 2017 přinesl festivalu další výjimečný moment a tím byl koncert kanadské zpěvačky a klavíristky *Diany Krall*, který se uskutečnil v největší hale brněnské hale - DRFG Areně. Jarní část probíhala od 23. března do 4. května, ozvěny festivalu pak proběhly 20. září a 20. listopadu. Podrobnější program uvádím na dalších řádcích:

23.3. Sono Centrum

David Dorůžka Trio (CZ)

Joe Lovano Classic Quartet (US/BG)

29.3. Sono Centrum

Luboš Soukup Quartet & Lionel Loueke (CZ/DK/DE/BJ)

Marius Neset Quartet (NO/GB/US)

4.4. Janáčkovo divadlo

Richard Bona Mandekan Cubano (CM/CU/VE/MX)

Dan Bárta, Robert Balzar Trio a Filharmonie Brno (CZ/SK)

5.4. CED - Divadlo Husa na provázku

Michal Wróblewski Ensemble (CZ/NO/JP)

Concept Art Orchestra (CZ/AT/DE/SK)

6.4. HaDivadlo

Jesse Van Ruller Trio (NL)

9.4. CED - Divadlo Husa na provázku

Legends featuring Peter Lipa (CZ/SK)

Martin Kratochvíl & Jazz Q (CZ/IR)

11.4. Sono Centrum

Jiří Šimek Trio (CZ/SK)

Poogie Bell Band feat. Bobby Broom, Mike Stephenson, Juraj Griglák (US/SK)

13.4. Besední dům

Beata Hlavenková a Anders Aarum- Scintilla (CZ/NO)

Vertigo (CZ/SK)

19.4. Sono Centrum

Harry Sokal Groove (AT)

Chris Potter Quartet (US/CU)

23.4. Sono Centrum

Steve Gadd Band (USA)

26.4. Divadlo na Orlí

Koncert Katedry jazzové interpretace JAMU (CZ/SK)

4.5. Bobycentrum

Chick Corea Trio (US)

20.9. DRFG Arena

Dianna Krall (CA)

20.11. Sono Centrum

Martin Konvička Trio (CZ)

The Bad Plus (US)

Dalo by se říci, že tento ročník se nesl ve znamení saxofonistů - *Joe Lovano, Luboš Soukup, Marius Neset, Michal Wróblewski, Chris Potter*. To ale neznamená nutně monotónnost, každý z těchto hráčů se svými ansámby mají svůj osobitý styl a nabízí se tak zajímavá možnost srovnání různých přístupů ke hře na tento nástroj. Nechyběla další zvučná jména, vystoupili bubeníci *Poogie Bell* a *Steve Gadd*. Zástupcem struných nástrojů byl baskytarista *Richard Bona*, jehož tvorba je na hranici jazzu a world music. Z českých (a slovenských) jmen jistě stojí za zmínku kapela *Vertigo* a další velká formace *Concept Art Orchestra* pod vedením Štěpánky Balcarové. Ani v roce 2017 nechyběl na festivalu *Robert Balzar*, tentokrát vystoupil spolu s triem, *Danem Bárťou* a *Filharmonií Brno*. Ta si

na festivalu buduje svoji pozici a každému koncertu, na kterém participuje, dle mého názoru dodává určitou míru exkluzivity. Vrcholem jarní části pak byl koncert *Chicka Corey*, který vystoupil na festivalu již po několikáté. Tentokrát to bylo s hvězdně obsazeným triem, na kontrabas hrál *Edie Gomez*, na bicí *Brian Blade*. Zářijový koncert pak patřil pouze *Dianě Krall*, která naplnila největší brněnskou halu a ten listopadový dvěma jazzovým triím - představilo se mladé trio pianisty *Martina Konvičky*, po kterém následovali známí *The Bad Plus*. Jejich koncert byl poměrně důležitý, protože bylo možné je v ČR naposledy vidět v původním složení s klavíristou *Ethanem Iversonem*, který o několik měsíců později soubor opustil. Opět kladně hodnotím možnost, kterou v tomto případě mělo Konvičkově trio - uvést se širokému publiku před velmi známými americkými interprety. Diváci naopak mohli pozorovat různosti ve vzájemné spolupráci hráčů těchto dvou uskupení se stejným nástrojovým obsazením.

Je zřejmé, že dramaturgie toho festivalu je konzistentní. Poměrně vyvážená je účast zahraničních interpretů a těch českých a slovenských. Ze zahraničních umělců převažují jednoznačně Američané, relativně vysoké je zastoupení Rakušanů a také Izraelců, poté polských umělců. JazzFestBrno má také několik stálejších interpretů, kteří se na festival opakovaně vrací. Z těch zahraničních jsou to jistě *Avishai Cohen*, *Shai Maestro* a dokonce *Chick Corea*. Z českých hudebníků jsou to *Robert Balzar*, *Tomáš Liška*, *Luboš Soukup*.

Pevné místo v programu má *Katedra jazzové interpretace JAMU*, která tak na festivalu každý rok může představit své studenty širokému publiku. Podobná věc například v Praze chybí. Také HAMU má Katedru jazzové interpretace, ale není zde přímá vazba na některý z pražských jazzových festivalů. O tomto momentě by jistě bylo dobré zauvažovat, protože ve chvíli, kdy vystoupení studentů dostane místo v dramaturgii festivalu podobného rozměru jako je ten brněnský, je to velice přínosné jednak pro studenty, z důvodu zkušenosti jak hráčské tak profesní, ale na druhou stranu je to, domnívám se, výhodné také pro školu samotnou, protože má prostor se prezentovat. Na názor jsem se zeptala vedoucího Katedry jazzové interpretace HAMU, kontrabasisty *Jaromíra Honzáka*:

„Nemyslím si, že by naše katedra musela mít automaticky zajištěno vystupování na podobném festivalu. Nicméně pokud by to zapadalo do jeho dramaturgie, jako představení mladých talentů obecně, mělo by to jistě svůj smysl. Na jazzových festivalech občas někteří naši studenti se svými

projekty vystupují, byť nejsou prezentované ve spojení s HAMU. Před časem nám garant našeho programu a iniciátor vzniku naší katedry pan prof. Hlaváč nabízel vysoupení v rámci matiné Pražského jara. Ideou bylo představit tehdy čerstvě založenou katedru formou průřezu z tvorby jejích pedagogů a studentů."¹⁴

„Koncert na PJ neproběhl. Skončilo to jen u toho nápadu, nevím z jakého důvodu. Určitě jakákoli prezentace pedagogů nebo studentů je reklamou pro celou HAMU. Ten obraz na veřejnosti¹⁵ má dlouhou setrvačnost, vím jak dlouho trvalo, než se naše katedra dostala trochu do povědomí lidí. Z toho důvodu prezentace jazzu z HAMU na veřejnosti pomáhá ten zažitý obraz pomalu měnit."¹⁶

V případě festivalu brněnského je situace jednodušší z toho důvodu, že dramaturgem a vedoucím jazzové katedry je Vilém Spilka. Nicméně, nemyslím si, že by to v Praze byla nereálná situace. Jazzových festivalů je zde více než v Brně, navíc jsou zde například multižánrové *Struny podzimu* a také zmiňované *Pražské jaro*. Dle mého názoru by tak podobná spolupráce stála minimálně za zvážení.

Vrátím-li se k dramaturgii JazzFestuBrno, je z hlediska žánrového rozložení ucelená. K vidění jsou koncerty, které většinou pokrývají styly od bebopu k modernímu jazzu, straight-ahead a podobně, jiné z nich mají přesah do world music. Některé jsou crossoverové a dochází k fúzi jazzu a vážné hudby - v posledních letech především ty, které jsou pořádány ve spolupráci s Filharmonií Brno. Dá se proto říci, že jde opravdu o jazzový festival, v pravém slova smyslu. Styly jako funk, blues, soul nebo ty, které přesahují do moderních žánrů s prvky elektroniky, zde skoro nenajdeme, nebo jsou poměrně výjimečné. Závěrem si tedy dovolím říci, že tento festival je opravdu tím největším a nejzásadnějším v České republice. Je to jeho rozsahem, dramaturgií a profesionalitou ve všech ohledech. Tento názor mi potvrdilo také několik jazzmenů, například klavírista *Petr Beneš* nebo *Martin Brunner*. Bude zajímavé sledovat, jakým směrem organizátoři tento festival nadále nasměrují.

¹⁴ Jaromír Honzák, emailová konverzace, 9.4.2018

¹⁵ pozn. obrazem je míněna prezentace HAMU, coby školy, na které se učí převážně vážná hudba

¹⁶ Jaromír Honzák, emailová konverzace, 10.4.2018

3.2 Československý jazzový festival Přerov

Dalším festivalem, kterému se budu v této práci podrobněji věnovat je ten v Přerově. V roce 2018 proběhne již 35. ročník, jedná se tedy o festival s dlouholetou tradicí - první ročník se konal již v roce 1966. Tento původně amatérský jazzový festival fungoval do roku 1975, kdy byl pod tlakem normalizace zrušen. O deset let později se vrátil pod názvem *Přerovský jazzový festival*, pod kterým byl provozován do roku 1995. Od roku 1996 již funguje v podobě, ve kterém ho známe. Místem konání je již dlouhá léta *Městský dům v Přerově*, který je pomyslným těžištěm veškerého kulturního a hlavně tedy hudebního dění ve městě. Termínem konání festivalu je také již řádku let obvykle druhá polovina října a jedná se vždy o rozmezí zhruba čtyř dnů. V roce 2018 se bude festival konat ve dnech 25. - 28. října.

Ředitelem festivalu je pan *Rudolf Neuls*, který se také podílí na jeho dramaturgii. Dalším dramaturgem a také moderátorem festivalu je *Ing. Aleš Benda*, který je mimo jiné zakladatelem *Letní jazzové dílny ve Frýdlantu*. O dramaturgii doprovodných akcí festivalu se stará pan *Pavel Ondrůj*. Pořadatelem festivalu je Město Přerov a to je zastoupeno *Nadačním fondem PJF*. O financování festivalu se stará zmiňovaný nadační fond, který byl založen za účelem rozvoje kulturního dění ve městě Přerově a zejména pak na podporu Československého jazzového festivalu a událostí s ním spojených. Pod hlavičkou festivalu je každoročně pořádána také *Matějská jazzová pouť*, která se koná na konci dubna a jde vždy o jeden koncertní večer, na kterém vystupují čeští a slovenští interpreti.

Festival je konán za podpory státních subjektů a stejně tak soukromých. Z veřejných zdrojů jsou to *Statutární město Přerov, Olomoucký kraj, Ministerstvo kultury a Kulturní a informační služby města Přerova*. Mezi zdroje ze soukromého sektoru patří *AB Studio Praha, Renomia a.s., Pivovar ZUBR, Precheza, Kooperativa, Meopta, Petrof* a dalších 30 firem.

Nadační fond má povinnost zveřejňovat údaje o svém účetnictví a proto se mi podařilo na serveru justice.cz nalézt výroční zprávy včetně účetních závěrek. Nejaktuálnější informace o finanční stránce festivalu jsou dohledatelné ve výroční zprávě z roku 2016, neboť zpráva pro rok 2017 se teprve zpracovává.

Podívala jsem se zejména na obrat festivalu, jaké jsou náklady na honoráře umělců a jakou část tvoří dotace a dary. Obrat činí cca 3 000 000 Kč, výnosy a náklady jsou v rovnováze. Téměř polovinu tohoto rozpočtu tvoří honoráře umělcům. Mezi příjmy festivalu patří hlavně dotace a dary, dále pak příjmy z reklamy a ze vstupného, které v roce 2016 vyneslo 292 359 Kč. Dary tvořily částku 105 000 Kč. Dotace od Olomouckého kraje činí 1 milion Kč, což je třetina dotace na tři roky v celkové hodnotě 3 miliony Kč. Pro roky 2017 a 2018 má tedy festival k dispozici další 2 miliony Kč. Od města Přerov získal festival dotaci v hodnotě 900 000 Kč, od Ministerstva kultury pak 100 000 Kč.

Zde se nabízí pozastavení nad výší vstupného. Výnos ze vstupenek tvoří jen velmi malou část. Je otázkou, zda by nebylo na místě cenu vstupenek mírně navýšit. V roce 2015 jsem se zúčastnila koncertu americké kapely *Snarky Puppy* (mnohonásobně oceněné Grammy) a cena vstupenky pro studenta byla 170 Kč. Plná cena byla tehdy asi 300 Kč. To je na kapelu takového formátu zdánlivě neuvěřitelná cena, ale zde je nutno zmínit - pro pražského diváka. Je pravdou, že pro návštěvny z Přerova a okolí je cena adekvátní a to není míněno nikterak pejorativně, pouze s přihlédnutím k ekonomickým možnostem. Na otázky ohledně výše vstupenek a její možné úpravy mi odpověděl ředitel festivalu, pan Rudolf Neuls:

„Ano, vstupné je nízké, je to částečně záměr, dostat na koncerty co nejvíce mladých lidí a navíc, jazz není popík a Přerov není Praha a naše vstupné se prakticky nerozlišuje podle kapel, či umělců, ale je na celý večer.“¹⁷

„Můžeme zvýšit o nějaké procento a nebo v případě, že bude opravdu v nabídce zvučné jméno a dramaturgie rozhodne, že bude pouze koncert této hvězdy, pak je ovšem nutné zvážit, jestli dělat koncert v Městském domě, nebo hledat větší prostor a udělat z toho show.“¹⁸

Potvrdil mi tak můj pohled na tuto problematiku. Je navíc zřejmé, že jde již o osvědčenou taktiku a není tedy nutné ji měnit. Nyní se již zaměřím na dramaturgii.

¹⁷ Rudolf Neuls, emailová konverzace, 26.4.2018

¹⁸ *Tamtéž.*

3.2.1 Dramaturgie

V roce 2013 se uskutečnil jubilejní 30. ročník Československého jazzového festivalu. Probíhal ve dnech 17. až 19. října a během třech koncertních večerů se představily dvě česko-slovenské formace a tři zahraniční. Zde je podrobný program:

Čtvrtek 17.10. 19:30

Celebration Band (CZ/SK)

Till Brönner Quintet (DE)

Pátek 18.10. 19:30

Matúš Jakabčic CZ-SK Big Band (CZ/SK)

Jeff Hamilton Trio (US)

Sobota 19.10. 19:30

Buster Williams Quartet (US)

Maceo Parker (US)

Na afterparty, které tradičně probíhají po všech koncertech, vystoupil *Petr Kroutil Orchestra* (CZ).

Ze zahraničních umělců zcela jasně převažovali Američané, jediným zástupcem jiné země byl německý trumpetista *Till Brönner* s jeho kvintetem. Ten je někdy přezdíván jako „německý Chet Baker“. Žánrově se pohybuje především na poli smooth jazzu a acid jazzu. Prvním z amerických umělců, kteří tento ročník navštívili, byl bubeník *Jeff Hamilton* a jeho trio. Hamilton je velmi vyhledávaným spoluhráčem, má za sebou spolupráci s *Ellou Fitzgerald*, *Michaelem Bublé*, *Dianou Krall*, *Herbem Alpertem* a nespočtem dalších velkých jazzových jmen. Kromě toho ale vede několik vlastních projektů, z nichž jeden představil právě v Přerově. Hudba tohoto tria vychází z tradice amerických standardů, jde o ryzí jazz, trio navazuje na tradici starých sestav, můžeme slyšet například odkaz pianisty *Billa Evanse*.

Poslední večer festivalu patřil dvěma americkým kapelám, první se představil *Buster Williams Quartet*. Kontrabasista Williams je podobně jako Hamilton velmi populárním sidemenem, hrál například s *Chickem Coreou*, *Nancy*

Wilson, Chetem Bakerem, Carmen McRae, bratry Marsalisovými, Herbiem Hancockem a mohla bych jmenovat dál. Žánrově se jedá opět o klasické komorní jazzové pojetí, ale kontrabas je zde dominantní a přejímá kromě rytmického hráče i úlohu sólisty. O závěr festivalu se postarala kapela saxofonisty *Maceo Parkera*, která je synonymem pro funkovou smršť. Parker je i ve svých letech schopen odehrát tříhodinový koncert bez jediné pauzy a s obrovskou energií. Jde o čistokrevný funk, který posluchače jednoduše nutí k pohybu.

Z českých a slovenských umělců se představili *Matúš Jakabčic* s jeho big bandem a *Celebration Band Karla Růžičky*. Obě tyto formace ukazují tradici českého a slovenského jazzu, který vychází ze swingu a později bebopu. Kromě koncertů v Městském domě se souběžně hrály také další koncerty, konkrétně pod názvem *Jazz u piva* v restauraci Pivovar a hrálo se také na *Caffe stages* ve třech různých podnicích. Zde vystupovali především domácí umělci.

Ročník 31. se odehrál v roce 2014 ve dnech 16. až 18. října. Hlavními hvězdami byli *Rodney Whitaker, Clayton Hamilton Jazz Orchestra* a především pak kvintet *Roye Hargrova*. Podrobný program na následujících řádcích:

Čtvrtek 16.10. 19:30

Na stojáka s J.A.R. (CZ)

Pátek 17.10. 19:30

Big band LJD (CZ/USA)

Laila Biali (CA)

Rodney Whitaker & Soul R-Energy (US)

Sobota 18.10. 19:30

Nikolaj Nikitin Quartet feat. Michael „Patches“ Stewart (SK/US)

Roy Hargrove Quintet (US)

O afterparty po skončení těchto koncertů se postaral tzv. *AghaRTA Band*, kdy se vystřídali různí interpreti, které známe coby stálé hráče pražského AghaRTA jazz clubu. Dále byl přidán ještě mimořádný koncert 15. listopadu. Přerov navštívil opět *Jeff Hamilton*, ale tentokrát jako spolukapelník *Clayton Hamilton Jazz Orchestra*.

I tento ročník byli hudebníci ze Severní Ameriky v převaze. Jedinou zástupkyní mimo USA byla zpívající pianistka z Kanady, *Laila Biali*. Ta vystoupila v triu s kontrabasem a bicími. Biali je známá pro své mísení popu a soulu s jazzem. Hned po jejím vystoupení následoval koncert *Rodneyho Whitakera* s kapelou *Soul R-Energy*. Dá se říci, že žánrově kapela navázala na *Lailu Biali*, protože právě k soulu a hodně rytmickému pojetí jazzu má kontrabasista zdá se nejblíže. Sobotní koncertní večer zahájil slovenský saxofonista *Nikitin*, který si při tomto vystoupení zahrál vedle světového amerického trumpetisty *Stewarta*. Závěrečná show patřila kvintetu dalšího amerického trumpetisty, *Roye Hargrova*. Hargrove patří již velkou řádku let mezi naprostou špičku svého oboru. S kvintetem se drží opět více jazzu v jeho nejčistější podobě, na rozdíl třeba od své další kapely *RH Factor*, jejíž dominantou je soul a blues.

Z českých interpretů vystoupila známá kapela *J.A.R.*, která festival zahájila. Na rozdíl od této směsi funku a rapu se druhý den zahájení večera ujal big band složený ze studentů Letní jazzové dílny ve Frýdlantu pod vedením dvou amerických kapelníků - saxofonisty *Neila Wetzela* a bubeníka *Garryho Rissmillerera*.

V roce 2015 se konal 32. ročník a to ve dnech 22. až 24. října. I pro tento ročník se organizátorům povedlo přivést velmi znělá jména, dominantou festivalu bylo zcela jistě vystoupení americké kapely *Snarky Puppy*, která v Přerově odehrála svou českou premiéru. Podrobný program opět uvádím na dalších řádcích:

Čtvrtek 22.10. 19:30

Ondřej Ruml & Matej Benko (CZ/SK)

Snarky Puppy (US)

Pátek 23.10. 19:30

Sága rodu SHQ Reunion (CZ/DE)

Sarah McKenzie (AU)

Ron Carter Foursight (US)

Sobota 24.10. 19:30

Michal Motýl' Tentet (SK/CZ)

Fourplay (US)

Všechny koncerty opět probíhaly ve velkém sále Městského domu. O tradiční afterparty v předsálí se tentokrát postarali **Maskovaní bandité rytmu**. Součástí programu byl také výchovný koncert pro školy, kterého se 23. října ujali *Ondřej Ruml & Matej Benko*.

Také 32. ročník se nesl ve znamení amerických kapel, jediným zástupcem odjinud než z ČR, Slovenska nebo USA byla zpěvačka a pianistka *Sarah McKenzie*. O úvod čtvrtěčního koncertu se postarala dvojice zpěváka *Ondřeje Rumla* s klavíristou *Matejem Benkem*, kteří představili výběr z aranží písní *Jaroslava Ježka*, které Ruml vydal na desce. Hned potom již následoval koncert, který byl jistě vrcholem celého festivalu - poprvé (a dodnes také naposledy) v České republice vystoupila americká kapela *Snarky Puppy*, která má dnes na kontě již několik cen Grammy. Vychází z kořenů soulu a dominantní je vždy groove vycházející od basy skladatele a kapelníka *Michaela Leagua*. Jeho hudba mísí prvky jazzu, soulu, orientální hudby a na albu *Sylva* slyšíme i mírný přesah do oblasti klasické hudby podpořený použitím orchestru. Tato kapela je po právu považována za jednu z těch nejzajímavějších na poli současného jazzu a stále více se podílí na formování jeho podoby.

V pátek 23. října zahájila večer formace *Sága rodu SHQ* v čele s pianistou *Karlem Růžičkou*, která odkazuje na dílo *Karla Velebného* a dalších jmen československého jazzu. Poté vystoupila australská zpěvačka a pianistka *Sarah McKenzie* se svým kvartetem. Její žánrové zaměření se podobá například *Dianě Krall*, také vychází z kultury amerických jazzových standardů. Poslední vystoupení pro tento večer obstaral americký kontrabasista *Ron Carter* s kvartetem *Foursight*. Žánrově navázal na australskou zpěvačku.

Závěrečný večer festivalu odstartoval *Michal Motýl* se svou desetičlenou kapelou, v níž nechyběli ani *Matúš Jakabčic* nebo *Nikolaj Nikitin*. Projekt slovenského frontmana vychází z forem tradičních pro klasický jazz, ale je obohacen o prvky jazzu moderního. V kontrastu byl poté poslední koncert, který patřil americké kapele *Fourplay*. Ta je již řadu let číslem jedna na poli smooth jazzu.

V roce 2016 se konal 33. ročník ČSJF, ale především také 50. výročí festivalové tradice v Přerově. Tomu byl věnován závěrečný koncert festivalu v sobotu 22. října. I pro tento ročník dramaturgové získali řádku zahraničních jmen, z nichž opět dominovala ta americká.

Čtvrtek 20.10. 19:30

Laco Deczi & Celula New York (US/CZ)

Electro Deluxe (FR)

Pátek 21.10. 19:30

Dean Brown & Friends feat. Karel Růžička Jr. (US/CZ)

Tiempo Libre (CU)

Sobota 22.10. 19:30 - Galakonzert k 50. výročí festivalové tradice v Přerově 1966-2016

Tia Fuller Trio (US)

Vanessa Rubin and Her Trio (US)

Christian McBride Trio (US)

Na všech afterparty v předsálí Městského domu hrál *Bar 55 Band* (CZ/US). Stejně jako v předchozím ročníku byl uspořádán páteční dopolední koncert pro školy, tentokrát v podání *Laca Decziho* a jeho kapely.

Právě *Celula New York* s kapelníkem Deczim celý festival zahájili. Následoval koncert francouzské funkové kapely *Electro Deluxe*, která zde vystoupila v rámci evropského turné k poslední desce *Circle* a nabídla divákům energickou show v čele s americkým frontmanem *Jamesem Copleym*. Páteční koncert zahájil americký kytarista *Dean Brown* s českou kapelou, zvláštním hostem byl saxofonista *Karel Růžička Jr.*. *Dean Brown* je známý pro svou zálibu v elektronice, ale je žánrově versatilní. Po jeho vystoupení následovala kubánská kapela *Tiempo Libre*, která pochopitelně vychází z hudby kubánské a latinsko-americké. Ani přesah do jiných žánrů ale není neobvyklý, v jejich tvorbě jsou cítit prvky smooth jazzu, na druhou stranu také klasické hudby - celé jedno album věnovali fúzi s tvorbou *J. S. Bacha*.

Galakonzert k 50. výročí festivalové tradice v Přerově 1966-2016 se nesl v americkém duchu. Jako první vystoupila altsaxofonistka *Tia Fuller* s triem a

dostála tak americké jazzové tradici a potvrdila stylovou vytříbenost. Následovalo trio v jehož čele stála *Vanessa Rubin*. Ta je uznávaná pro perfektní ovládnutí svého hlasu. Repertoár tvoří stejně tak jazzové evergreeny Ellingtonovy, Gerschwinovy, ale také třeba písně Stingovy a nechybí ani její vlastní skladby. Festival byl zakončen koncertem tria v čele s kontrabasistou *Christianem McBridem*. Ten patří již dlouhou řadu let k naprosté špičce svého oboru. V repertoáru má aranže známých jazzových i nejazzových skladeb, hrají se i skladby jeho spoluhráčů, například pianisty *Christana Sandse*.

Zatím posledním ročníkem byl ten 34., který proběhl ve dnech 26. až 28. října 2017. Místem konání byl jako vždy Městský dům, všechny koncerty začínaly v půl osmé večer. Níže podrobný program:

Čtvrtek 26.10.

Skety (CZ)

Roberta Gambarini & Trio (IT/US)

Monty Alexander Trio (JA/US)

Pátek 27.10.

Ondřej Štveráček Q feat. Gene Jackson (CZ/SK/US)

Jacob Karlzon Trio (SE)

Nik West (US)

Sobota 28.10.

Boris Urbánek & Tutu (CZ/SK) - 30th Anniversary

Matt Bianco & New Cool Collective (UK)

Patáx (ES) - Michael Jackson Tribute

Vystoupení na pokoncertních afterparty obstarala kapela *Adams Family* v čele s kytaristou *Adamem Tvrdým*.

Tento ročník se nesl v podstatně mezinárodnějším duchu, než ty předchozí, vystoupili umělci z osmi různých zemí. Hned po zahájení, kdy vystoupila česká vokální fromace *Skety*, patřila stage italské zpěvačce *Robertě Gambarini*, jejíž žánrové zaměření je podobné třeba *Dianě Krall*, *Sarah McKenzie* nebo *Stacey Kent*. Následovalo vystoupení tria pianisty *Montyho Alexandera*,

jehož tvorba má těžiště v klasickém jazzu, ale jsou zde jevné vlivy jeho jamajského původu zejména v rytmické stránce.

Páteční večer zahájila kapela českého bebopového saxofonisty *Ondřeje Štveráčka*, kterého za bicími nástroji doprovodil Američan *Gene Jackson*, který se Štveráčkem mnohokrát spolupracoval. Dále vystoupil švédský pianista *Jacob Karlzon*, který tak mohl nejen přerovskému publiku ukázat, jakým směrem se ubírá skandinávský jazz. Poněkud kontrastní pak bylo vystoupení baskytaristky a zpěvačky *Nik West*, která ve svém triu předvedla množství funku a r'n'b.

Poslední festivalový večer odstartoval koncert klavírista *Boris Urbánek* s kapelou *Tutu* a oslavil její 30. narozeniny. Dále se představil *Mark Reilly* pod pseudonymem *Matt Bianco* s kapelou *New Cool Collective*. Dohromady vzniká fúze jazzu, swingu a bossa novy. Úplným závěrem byl koncert madridské kapely *Patáx*, která ve své tvorbě mísí prvky flameca a jazzu. Zde odehrála poctu *Michaelu Jacksonovi*.

Shrneme-li dramaturgii zmiňovaných ročníků, dá se říci, že zde není vyloženě jasný koncept. Povětšinou se jedná o výběr špičkových hudebníků domácí i světové scény, ve které převládají američané. Je skvělé, že se město Přerov může zásluhou pořadatelů festivalu pyšnit návštěvami interpretů takovýchto jmen. Nicméně, dramaturgii by se možná dalo vytknout to, že nepředstavuje více mladých jmen a žánrově je relativně konzervativní. Na to, jakým způsobem jsou vybíráni umělci na festival a kam by se mohl dále vyvíjet, jsem se zeptala ředitele festivalu, pana Rudolfa Neulse:

„Máme několik vybraných zahraničních agentur, jsme ve stálém kontaktu po celý rok, průběžně dostáváme nabídky, z kterých si vybíráme a snažíme se je směřovat k říjnovému termínu, domácí scéna a muzikanti ze Slovenska se nabízejí prakticky sami a nebo se potkáváme na jiných akcích, poměrně často jezdím na samostatné koncerty a menší festivaly. Vzhledem k tomu, že jsme ještě stále pod názvem Československý jazzový festival, tak některé kapely vytváříme uměle a stalo již několikrát, že co bylo sestaveno pro Přerov pokračovalo a hraje ještě dnes, třeba CZ/SK Big Band, který dělá Matúš Jakabčic.“¹⁹

¹⁹ Rudolf Neuls, emailová konverzace, 26.4.2018

„Každý rok se snažíme přinést něco nového, obohatit večery, přidat na technice (projekce, dopolední koncerty pro školy, propagační koncerty), vyhledáváme nové tváře domácí i zahraniční, za poslední roky narůstá problém spíš ekonomický, sponzoři zůstávají na svých příspěvcích, ale náklady se zvedají a to nejen ve výši honorářů.“²⁰

Je jasné, že svou tradicí a dramaturgií opravdu patří tento přerovský festival k těm největším a nejzásadnějším festivalům v republice a tomu odpovídá i jeho oblíbenost a navštěvovanost. Pokud se ale chce na tomto postu udržet, doporučila bych modernizaci jeho prezentace na veřejnosti co se týče propagačních materiálů a PR. Zcela jistě je zapotřebí aktualizovat například webové stránky a nová grafická úprava propagačních materiálů by také prospěla. Tyto zdánlivé maličkosti hrají velkou roli a pokud se nepodceňují, mohou přilákat mnoho dalších posluchačů. Již dávno není pravdou, že jazz je žánrem pro starší generace - roste zde široká základna mladých hráčů a fanoušků, pro které je držení kroku se současnými trendy téměř samozřejmé. Pokud je chtějí pořadatelé oslovit a myslím si, že by měli, je nutné se dnešním možnostem prezentace přizpůsobit.

²⁰ *Tamtéž.*

3.3 AghaRTA Prague Jazz Festival

Jako poslední z festivalů, na jehož fungování jsem se podívala podrobněji, je *AghaRTA Prague Jazz Festival*. Jeho ředitelem a dramaturgem v jedné osobě je bubeník Michal Hejna. Koná se každoročně od roku 1992 v Lucerna Music Baru a AghaRTA Jazz Centru. Zpravidla má jarní a podzimní část, v létě bývá organizován Prague Jazz Week na Staroměstském náměstí.

Festival je organizován společností 2HP Production s.r.o., jejímž ředitelem a jednatelem je právě Michal Hejna a stará se také o provoz AghaRTA Jazz Center a ARTA Records, tedy vydavatelství jazzových alb. Prostředky pro organizaci festivalu tvoří především dotace Ministerstva kultury a Hlavního města Prahy. Partnery ze soukromého sektoru jsou *Stasto Automation*, *Kolektory* a *Tiskárna Daniel*.

Dotace Ministerstva kultury činila pro rok 2017 pouhých 300 000 Kč. Stejnou částkou přispělo Hlavní město Praha. Na festival takového formátu a rozsahu jakým APJF je, jsou tyto příspěvky malé. Zde je ale problém vysoké konkurence dalších pražských subjektů. Zajímavé ovšem je, že například ještě v roce 2015 výše grantu od hl. m. Prahy činila 1 100 000 Kč. Od roku 2016 jde pouze o částku 300 000 Kč (tj. asi 15% z celkových nákladů) a to je také důvodem skromnější dramaturgie posledních ročníků. Celkové náklady na festival se nyní pohybují pod hranicí 2 milionů Kč. Zhruba polovinu tvoří honoráře umělcům. Je otázkou, co za tímto rasantním snížením dotace stojí a jak se s ní vypořádat. Dle slov ředitele festivalu Michala Hejny za tím stojí personální změny v grantové komisi. Jejím odůvodněním pro snížení dotace je nespokojenost s dramaturgií 24. ročníku festivalu a v dalším roce menší rozsah festivalu. Ředitel festivalu Hejna také uvedl, že nové sponzory pro obnovení festivalu shánět nebude a zdá se tedy, že AghaRTA Prague Jazz Festival v podobě, ve které ho posluchači znají 25 let, již nikdy nebude.²¹

²¹ Michal Hejna, emailová konverzace, 23.4.2018

3.3.1 Dramaturgie

Nyní ale už k dramaturgii. Opět se podívám na jednotlivé ročníky od roku 2013. Téměř všechny koncerty začínaly ve 21 hodin a konaly se v pražském Lucerna Music Baru. Pokud ne, uvádím v závorce.

Dominantou jarní části festivalu v roce 2013 byl jistě projekt *Mehliana*. Podzimní část přinesla hned několik velmi významných jmen. Podrobný program uvádím níže:

10. března

Mehliana

19. března

Frank Gambale Natural High Trio (AghaRTA Jazz Centrum)

14. dubna

Maya Azucena

8. května

Courtney Pine & Band

27. května

Chester Thompson Trio

5. a 6. září

Vein Swiss Jazz Trio

3. října

Joshua Redman Quartet

6. a 7. října

Laco Deczi & Celula New York

8. října

Richard Bona Group

20. října

Maceo Parker

21. října

Buster Williams Quartet

27. října

Magnus Öström

28. října

Mike Stern Band

Na první pohled je jasné, že doménou APJF jsou koncerty zahraničních umělců. Výjimkou je koncert *Laca Decziho*, kterého bereme téměř jako domácího. Žánrově jde o poměrně pestrý mix. Projekt *Brada Mehldaua* a *Marka Guiliany Mehliana* je žánrově označován jako jazz či avantgardní jazz. Zpěvačka *Maya Azucena* se pohybuje spíše v oblasti r'n'b. Britský saxofonista *Courtney Pine* se zase pohybuje mezi bebopem, moderním jazzem a funky.

Podzimní část přinesla podobně různorodou směs umělců. Zástupcem tradičnějšího pojetí jazzu byl například tenorsaxofonista *Joshua Redman* a kontrabasista *Buster Williams*. Naopak vystoupení *Maceo Parkera* se neslo v duchu čistokrevného funku, baskytarista a zpěvák *Richard Bona* zase zastupoval fusion s africkými prvky. Z národnostního složení i zde převažovali američtí interpreti.

V roce 2014 se uskutečnil 23. ročník tohoto festivalu a vystoupilo na něm přes dvacet umělců z Evropy a USA. Koncerty tradičně probíhaly v Lucerna Music Baru a klubu AghaRTA od 21 hodin.

11. února

Mezzoforte

20. a 21. února (AghaRTA Jazz Centrum)

The Trio Of OZ feat. Omar Hakim and Rachel Z

3. března

Chris Minh Doky & The Nomads feat. D. Weckl, D. Brown, G. Whitty

12. března (AghaRTA Jazz Centrum, 20h)

Ewan Dobson

16. března

Jeff Lorber Fusion

23. března

Fred Wesley & The New JBs

14. dubna

Chris Dave & The Drumhedz

22. dubna

Larry Goldings, Peter Bernstein, Bill Stewart

18. května (AghaRTA Jazz Centrum)

David Gilmore & Unified Presence

24. května (AghaRTA Jazz Centrum)
Thumbscrew

25. června
Scott Bradlee & Postmodern Jukebox

21. července (AghaRTA Jazz Centrum)
Mark Whitfield & AMC Trio

12. října (AghaRTA Jazz Centrum)
Laco Deczi & Celula New York

14. října
Carl Verheyen Band

31. října a 1. listopadu (AghaRTA Jazz Centrum)
Vein Swiss Jazztrio

3. listopadu
Stanley Clarke Band

6. listopadu (AghaRTA Jazz Centrum)
Anat Cohen Quartet

9. listopadu
Medeski-Scofield-Martin-Wood

18. listopadu
Candy Dulfer

25. a 26. listopadu (AghaRTA Jazz Centrum)
Zhenya Strigalev's Smiling Organizm

28. listopadu
Harvey Mason

3. prosince (AghaRTA Jazz Centrum)
Sebastian Spanache

Opět vidíme, že kromě *Laca Decziho* a *AMC Tria* zde české nebo slovenské zástupce nenalezneme. Na druhou stranu, jedná se o veliké množství skvělých zahraničních interpretů, kteří přijali pozvání vystoupit v Praze. Mezi headlinery jarní části tohoto ročníku jistě patřila islandská smooth jazzová kapela *Mezzoforte*, *Chris Minh Doky* s bubeníkem *Davem Wecklem* a legenda mladé bubenické generace *Chris Dave* s kapelou *Drumhedz*. Dánsko-vietnamský kontrabasista *Doky* a jeho kapela představili funk, *Chris Dave* podobně a také u *Freda Wesleyho* tomu nebylo jinak. Zástupcem jazzového projevu bylo trio *Goldings-Bernstein-Stewart*.

Podzimní části dominovala jistě kapela amerického baskytaristy *Stanleyho Clarka*, dále kvartet *Medeski-Martin-Scofield-Wood* a samozřejmě pak holandská saxofonistka *Candy Dulfer*. Z hlediska žánru se většina koncertů, které probíhaly v Lucerna Music Baru blížily uvolněnějším stylům vycházejících z jazzu, tedy funku, soulu, fusion a podobně. Naopak v komorním protstředí AghaRTA Jazz Centra vynikly formace hrající jazz v jeho řekněme tradičnější podobě.

V roce 2015 se konal ročník s pořadovým číslem 24. Opět zahrnoval dvě části, jarní a podzimní, v Lucerna Music Baru a AghaRTA Jazz Centru. Mezi headlinery patřili bezesporu *Scott Bradlee* s kapelou, bubenice *Sheila E.*, kytarista *Mike Stern* nebo bubenická legenda *Dave Weckl*. Na podzim to pak byli francouzští *Electro Deluxe* a *St. Germain*.

12. února

Straight No Chaser

13. února (AghaRTA Jazz Centrum)

Jeff Tain Watts feat. Antonio Farao & Rostislav Fraš

17. března

Scott Bradlee & Postmodern Jukebox

31. března

Sheila E.

Mark DiRubbio

20. dubna

Mike Stern Band

27. a 28. dubna (AghaRTA Jazz Centrum)

Vinx & Friends

30. dubna

Maceo Parker

7. května

The Dave Weckl Acoustic Band

14. května (AghaRTA Jazz Centrum)

Blue Moon

21. května (AghaRTA Jazz Centrum)

Robin-Mathisen-Zimring Trio

15. června

Richard Bona Mandekan Cubano

17. srpna
Steve Gadd Band
23. září
Divinity Roxx
1. října
Electro Deluxe
14. října
Carl Verheyen Band
City Nights (AghaRTA Jazz Centrum)
16. října (AghaRTA Jazz Centrum)
Clara Valente
18. října (AghaRTA Jazz Centrum)
Aubrey Johnson & Marek Novotný Quartet
25. října (AghaRTA Jazz Centrum)
Alain Caron Group
4. listopadu (AghaRTA Jazz Centrum)
The Souljazz Orchestra
5. listopadu (AghaRTA Jazz Centrum)
Dean Brown Band
8. listopadu
St. Germain
2. prosince (AghaRTA Jazz Centrum)
Duality (*Jonas Helborg / Keith Leblanc*)

V roce 2015 vystoupilo na festivalu celkem 23 různých uskupení. V převaze byli opět američtí umělci, ale nechyběli ani interpreti z Francie či Skandinávie. Opět je zde vidět určité žánrové rozdělení - na podiu Lucerna Music Baru vystupují především kapely, které se žánrově od jazzu mírně vzdalují nebo z něj vycházejí, naopak je tomu v prostoru AghaRTA Jazz Centra. Zajímavá je informace, že v původním dramaturgickém plánu byl zakomponovaný také koncert amerického baskytaristy *Marcuse Millera*, který se ale nakonec konal pod hlavičkou jiného festivalu, konkrétně *Mladí ladí jazz*. Důvodem byl dle slov organizátora neúnosně vysoký honorář, který nabídl festival Mladí ladí jazz a AghaRTA Jazz Fest již nebyl schopen nabídku překonat.²²

²² HEJNA, Michal. *Závěrečná zpráva*. Praha, 2015. Archiv APJF.

Rok 2016 byl pro tento festival nepříjemný v tom smyslu, že i přes fakt, že se konal jubilejní 25. ročník, dotace od hlavního města Prahy se rapidně snížila. I přes tento problém byl ale pořadatel schopen uspořádat původně plánovaný počet koncertů. Níže uvádím program, všechny koncerty začínaly ve 21 hodin:

29. a 30. ledna (AghaRTA Jazz Centrum)

VEIN SwissJazz Trio

3. února (AghaRTA Jazz Centrum)

Alex Skolnick Trio

5. a 6. března (AghaRTA Jazz Centrum)

Wallace Roney Quintet

6. března (Lucerna Music Bar)

Maceo Parker

9. března (AghaRTA Jazz Centrum)

Balázs Bágyi New Quartet

27. března (AghaRTA Jazz Centrum)

Ondřej Štveráček feat. Gene Jackson

3. dubna (Lucerna Music Bar)

JoJo Mayer / Nerve

18. dubna (AghaRTA Jazz Centrum)

Tonbruket

20. dubna (Lucerna Music Bar)

Scott Bradlee's Postmodern Jukebox

22. dubna (Lucerna Music Bar)

Candy Dulfer

5. října (AghaRTA Jazz Centrum)

Magnus Öström

19. října (Lucerna Music Bar)

Electro Deluxe

23. a 24. října (AghaRTA Jazz Centrum)

Dean Brown & Friends feat. Karel Růžička Jr.

25. října (AghaRTA Jazz Centrum)

Michael Landau Group

2. listopadu (AghaRTA Jazz Centrum)

Carl Verheyen Band support: Bettina Schelker

7. listopadu (Lucerna Music Bar)

Mike Stern Band

I přes finanční tíseň jde o velký počet umělců, nicméně, je na první pohled zřejmé, že dramaturgie se nikam nevyvíjí. Jména se velmi často opakují, mnozí z uvedených interpretů již festival navštívili. Ano, každý festival má některé interprety spřízněné více, ale na druhou stranu, v případě, že mi finanční situace nedává tolik prostoru, místo některých umělců, které zde slýcháme skoro každý rok, bych představila umělce nové nebo alespoň s novými projekty či alby. Nedomnívám se totiž, že menší rozpočet musí nutně znamenat méně zajímavou dramaturgii.

Jako poslední z programů uvádím ten pro rok 2017. Je zde na první pohled jasné snížení počtu koncertů v souvislosti s nižším rozpočtem. Tak zde vidíme velké množství interpretů, kteří na festivalu vystoupili již v předchozích ročnících. Poprvé za několik let se na podiu Lucerna Music Baru v rámci festivalu představily české kapely, konkrétně *Original Vintage Orchestra* a *Jiří Halada & Friends*.

29. a 30. ledna (AghaRTA Jazz Centrum)

VEIN SwissJazz Trio

4. a 5. března (AghaRTA Jazz Centrum)

Adam Ben Ezra feat. Michal Žáček

16. března (AghaRTA Jazz Centrum)

Alex Skolnick Trio

29. března (AghaRTA Jazz Centrum)

Oz Noy Trio feat. Jimmy Haslip & Keith Carlock

26. března (Lucerna Music Bar)

Scott Bradlee's Postmodern Jukebox

3. dubna (Lucerna Music Bar)

Maceo Parker

6. dubna (Klub Doupě)

John Scofield's Country for Old Man

16. května (AghaRTA Jazz Centrum)

Wille & The Bandits

12. června (Lucerna Music Bar)

Patáx

2. října (Lucerna Music Bar)

Original Vintage Orchestra

31. října (AghaRTA Jazz Centrum)

Laco Deczi & Cellula New York

6. listopadu (Lucerna Music Bar)

Candy Dulfer

15. listopadu (AghaRTA Jazz Centrum)

Dean Brown Group

18. listopadu (AghaRTA Jazz Centrum)

Diunna Greenleaf feat. Marcel Flemr Band

29. a 30. listopadu (Lucerna Music Bar)

Jiří Halada & Friends

Nejzajímavějším dramaturgickým počinem z 26. ročníku je pro mne jednoznačně vystoupení kytaristy *Johna Scofielda* v klubovém prostoru mimo AghaRTA Jazz Centrum nebo Lucerna Music Bar. Vzhledem k představení amerických country či bluegrassových skladeb byla volba komornějšího prostoru rozumná a program obzvláštní. Jinak se ale v programu objevují jména, která již zazněla v programech předchozích ročníků.

Shrnu-li dramaturgii AghaRTA Jazz Festivalu, nepůsobí na mne uceleným dojmem. Nedá se popřít, že i za pět ročníků, jejichž programy v této práci zmiňuji, přijelo do Prahy díky tomuto festivalu mnoho skvělých umělců. Bohužel si ale nemyslím, že opakování velmi podobných line-upů je dobrou volbou. Za dobu, po kterou festival sleduji, jsem měla možnost jít čtyřikrát na koncert Maceo Parkera nebo Candy Dulfer, ale byla jsem na každém jednou, maximálně dvakrát. Netvrdím, že by se pořadatelé měli vyhýbat opakovanému uvádění stejných hudebníků, ostatně na JazzFestuBrno k tomu také dochází. Většinou ale tito interpreti přivázejí pokaždé buď jinou kapelu nebo nové album. Pokud přijíždí stejný interpret poněkolkáté se stejným repertoárem, může se stávat divácky méně atraktivním, nehledě na jeho umělecké kvality.

Myslím si, že dramaturgii tohoto pražského festivalu by jistě prospělo zmenšení rozsahu. Nižší rozpočet, který se nyní zdá tím největším problémem nemusí být nutně důvodem k tomu, aby byla dramaturgie nezajímavá. Například oslovení mladších kapel z Polska, Slovenska, Rakouska, by jistě bylo zajímavé, možností by byl také ročník zaměřený tematicky. Co se týče headlinerů, dvě hlavní hvězdy by festivalu stačily. Prostředky, které by se teoreticky ušetřily na honorářích by pak bylo dobré vynaložit na kvalitní propagaci festivalu. To je

myslím dalším bodem, ve kterém bohužel AghaRTA Prague Jazz Festival zaostává například za festivalem brněnským, ale jistě také za Mladí ladí jazz a dalšími.

Zdá se tedy, že postavení předního pražského jazzového festivalu AghaRTA ztrácí a jeho existence již zřejmě nemá, i dle slov jeho ředitele Hejny, dlouhou budoucnost.

4. Pozice českého jazzu na domácích festivalech

Festivaly, jejichž dramaturgií jsem se zabývala v kapitole předchozí, jsou koncipovány jako festivaly mezinárodní. Zastoupení zahraničních umělců je u nich v převaze. Pouze JazzFestBrno má poměr domácích (a slovenských) interpretů poměrně vyvážený. Zřídka je ale hlavní hvězdou večera domácí umělec. U přerovského festivalu čeští nebo slovenští hudebníci koncerty povětšinou zahajují, ale ne vždy. V dramaturgii AghaRTA Prague Jazz Festivalu české interprety až na výjimky vůbec nenalezneme.

Položila jsem si otázku, proč tomu tak je. U výše uvedeného pražského festivalu si vysvětluji tento fakt tím, že domácí umělci mají pro svoji prezentaci dostatek prostoru díky klubům, ve kterých obvykle hrají. Dalo by se tedy říci, že mají jiné možnosti, jak se v Praze představit. Zde je ovšem nutné přihlédnout také k faktu, že publikum festivalové a klubové se liší. Pokud český interpret vystoupí například před hlavní hvězdou večera, na jejíž koncert si koupí vstupenky i diváci mimopražští, naskýtá se automaticky možnost oslovit širší publikum, než při klubovém koncertu. Dá se navíc předpokládat, že návštěvníci festivalu projevují zájem o jazz. Dalo by se oponovat, že naopak jazzové kluby navštěvují kromě zasvěcených posluchačů také turisté (více než festivaly) a je zde hypoteticky širší základna potenciálních fanoušků. Turisté však většinou nemíří přímo na daný koncert ba dokonce ani na poslech tohoto žánru. K rozšíření případné posluchačské základny daného umělce o tyto návštěvníky tak dojde málokdy. Proto se domnívám, že by na festivalech na našem území měli mít domácí umělci své místo jisté.

Přerovský festival české interprety představuje, ale za posledních několik let se opakují často stejná jména, povětšinou ze starší generace zdejších nebo slovenských jazzmenů. Z hlediska představování nové generace českých jazzových hudebníků na festivalech tak jistě považuji za nejzásadnější například koncerty Katedry jazzové interpretace JAMU na brněnském festivalu. Tento festival ostatně představuje každý rok zajímavé současné projekty, viz kapitolu třetí. Velmi dobrou práci v tomto ohledu odvádí také festival Mladí ladí jazz, který každý koncertní večer, před vystoupením zahraničního interpreta, obohacuje o mladé české kapely.

Na názor o zastoupení českých hudebníků na zdejších jazzfestech jsem se zeptala také několika jazzmenů a na otázku nakolik je důležitý prostor pro české jazzmeny na festivalech a zda-li je pro prezentaci tvorby dostačující klubová scéna mi odpověděli například saxofonista a pedagog *František Kop* nebo mladý etablovaný bubeník *Marek Urbánek*:

„Myslím, že je obvyklé, aby tuzemští hudebníci účinkovali na festivalech, kde jsou zahraniční soubory hlavními hvězdami. Klubová scéna je důležitou, ale pouze částečnou možností pro prezentaci tvorby domácích hudebníků. Setkat se s domácí jazzovou tvorbou na festivalech je pro většinu posluchačů jedinou možností, jak slyšet tuto hudbu živě, pokud nebydlí v místě, kde je nějaký jazzklub.“²³

„Prostor pro prezentaci jakékoli hudby je velmi důležitý a mám pocit, že není snad nikdy dostačující... Klubová scéna je určitě velmi důležitá. Myslím si, že je pro každého muzikanta skvělá zkušenost si projít klubovou scénou. Nicméně naše české publikum bohužel kromě Jazz Docku (bavíme-li se o jazzu) nenavštěvuje kluby tak jak tomu bylo například v 90. letech - problém je hlavně s mladou generací - tu vídávám v publiku velmi zřídka... Abych se dostal zpátky, tak klubová scéna je důležitá spíše pro zkušenost hudebníka než jako prezentaci široké veřejnosti. Od toho jsou festivaly a navíc se tam vejde daleko více lidí...“²⁴

Je tedy poměrně zřejmé, že pro českou jazzovou scénu jsou festivaly velmi důležitými hybnými prvky. A to nejen díky možnosti koncertování, ale například i díky soutěžím, které bývají součástí některých festivalů. Například v rámci Mladí ladí jazz probíhá již několikátým rokem soutěž *Jazz Fruit* pro hudebníky do 26 let, v níž je pro výherce připravena peněžní odměna a možnost nahrání desky ve studiu Svárov. Také Bohemia Jazz Fest vyhlašuje interpretační soutěž. Tím se naskýtá skvělá příležitost k nastartování kariéry zúčastněných umělců, jednak díky tomu, že se dostanou do povědomí odborné poroty a publika, ale také díky prostředkům na natočení desky a tím pádem i vytvoření kvalitních propagačních materiálů. Na ty obvykle v rozpočtu začínajících kapel není místo, přitom hrají zásadní roli pro jejich další vývoj.

²³ František Kop, internetová konverzace, 24.4.2018

²⁴ Marek Urbánek, internetová konverzace, 24.4.2018

Pro lepší představu uvádím přehled, kolik prostoru dostaly české kapely na zkoumaných festivalech v letech 2013 až 2017. Na JazzfestuBrno to bylo přesně 49 koncertů z celkových 106. Přerovský festival hostil domácí interprety na 12 z celkových 35 koncertů. AghaRTA Prague Jazz Festival pozval domácí interprety na 8 koncertů z celkového počtu 90 koncertů. Brněnský a přerovský festival mají tedy zastoupení českých hráčů v téměř stejném procentu jako zastoupení hráčů zahraničních. Pouze u AghaRTA Prague Jazz Festivalu v dramaturgii jednoznačně dominují zahraniční interpreti. Troufám si říci, že i to je důvodem, proč se situace okolo tohoto festivalu zhoršuje a myslím si, že pokud nejde o festival, který se dramaturgicky specializuje na kulturu zahraničních zemí, měli by na něm mít čeští hudebníci pevné místo. Nejde totiž jen o prezentaci jejich, ale také celé české kultury.

Festivally mohou fungovat jako hybný prvek pro umělce i z toho důvodu, že zde povětšinou dochází k přímému setkávání se zahraničními interprety a je tak možné získávat nové kontakty, které mohou ústít až v mezinárodní spolupráci. Ta by českému jazzu také zcela jistě prospěla. Zatím se ale zdá, že zde chybí prostředky, kterými by se čeští jazzmeni mohli prosadit i za hranicemi naší země. Kvalita českého jazzu je na velmi vysoké úrovni, jde proto spíše o stránku manažerskou, jak ostatně popisuje i František Kop:

„Pokud bych uvažoval na základě zkušenosti z minulosti, prosadili se pouze jednotlivci (J. Hammer, M. Vitouš, G. Mráz, O. Pivec). Co se týče prezentace jazzových hudebníků, je, podle mě, problém v tom, že neexistuje manažér, který by se dlouhodobě systematicky věnoval jednotlivému hudebníkovi nebo kapele.“²⁵

Je tedy otázkou času a zdejšího vzdělávání v oblasti hudební produkce, nakolik se rozroste manažerská základna o profesionály, kteří budou schopni oslovovat zahraniční organizátory a publikum všemi dostupnými prostředky. Jisté ale je, že poptávka po vystoupeních na festivalech ze strany umělců je velmi vysoká a festivaly hrají v prezentaci místních umělců zcela zásadní roli.

²⁵ František Kop, internetová konverzace, 24.4.2018

Závěr

Výše uvedené festivaly, na které jsem se v této práci zaměřila, mají mnoho společného, ale zároveň rozdílného. Všechny tyto festivaly pojí více než desetiletá tradice. V otázce čerpání finančních prostředků jsou společným jmenovatelem dotace z veřejných zdrojů, které jsou ve všech případech nejvýznamnější částí rozpočtu. Z hlediska dramaturgie spojuje tyto události schopnost přivážet do České republiky ty nejlepší jazzové muzikanty z celého světa, navíc shodně se zcela dominantním zastoupením amerických hudebníků. Největším rozdílem je však dramaturgická invence a schopnost udržovat krok s nejnovějšími trendy, ať už v oblasti hudební nebo manažerské. Jazz je ze své podstaty velice pestrý žánr a domnívám se, že by tomu organizace jazzových festivalů měla odpovídat. Tento žánr se neustále vyvíjí, navíc velmi rychlým tempem. Vývoj je proto zapotřebí sledovat a pokud chce divák prostřednictvím festivalu získat byť jen rámcový obraz o současné jazzové scéně, stojí organizátor takového festivalu před poměrně složitým úkolem, nikoliv však neřešitelným. Důkazem je brněnský festival, ale také například trutnovský Jazzinec nebo festival Mladí ladí jazz. Stejně tak, jako je důležitá dramaturgická invence, neměla by chybět ani originalita propagace a tvorby celkového image festivalu. I zde by měli pořadatelé využívat nejnovějších možností a technologií. Ruku v ruce s tímto problémem jde fundraising a oslovení diváků. Zde bych zdůraznila, že vzhledem k tomu, že je jazz žánrem menšinovým a ze své podstaty pro mnohé méně atraktivním, je právě oblast prezentace a propagace jazzových festivalů a ostatně jazzové hudby obecně, nesmírně důležitá. V této oblasti shledávám u mnoha festivalů stále ještě nedostatečnou vyspělost, ale věřím, že se možná i díky nové generaci manažerů tato situace zlepší.

Česká jazzová scéna by si zasloužila daleko širší pojednání, než které jsem nyní zpracovala já, coby bakalářskou práci. Na samostatnou práci by vydalo například téma oblasti hudebního vzdělávání v tomto žánru a vydavatelství. Nosným tématem by byla jistě i česká jazzová klubová scéna, která, dá se říci, hned po vzdělávacích institucích, vychovává nové generace hudebníků. Výborných interpretů přibývá stále více a zdejší jazz dosahuje kvalit, které lehce obstojí v mezinárodním srovnání. Rezervy tak spíše zůstávají v oblasti prezentace a propagace. Některé zmiňované festivaly dělají českému jazzu dobrou službu, ale zapotřebí je mnohem více. Na místě by tedy bylo zvýšení profesionality manažerů. Doufám tedy, že je jen otázkou času, kdy tento moment nastane.

Seznam použité literatury

Knihy:

DORŮŽKA, Lubomír a Ivan POLEDŇÁK. *Československý jazz: minulost a přítomnost*. Praha: Supraphon, 1967

Vydané prameny:

Bulletin: 32. Československý jazzový festival. Přerov, 2015. Archiv ČSJF v Přerově

Jazzpres: 33. Československý jazzový festival. Přerov, 2016. Archiv ČSJF v Přerově.

Bulletin: 34. Československý jazzový festival. Přerov, 2017. Archiv ČSJF v Přerově.

Plakát: AghaRTA Prague Jazz Festival jaro 2016. Praha, 2016. Archiv APJF.

Plakát: AghaRTA Prague Jazz Festival podzim 2016. Praha, 2016. Archiv APJF.

Plakát: AghaRTA Prague Jazz Festival jaro 2017. Praha, 2017. Archiv APJF.

Plakát: AghaRTA Prague Jazz Festival podzim 2017. Praha, 2017. Archiv APJF.

Internetové stránky, internetové články a dokumenty:

Mladí Ladí Jazz [online]. 2018 [cit. 2018-03-19]. Dostupné z: <http://www.mladiladijazz.cz/festival/>

Jazz Meets World [online]. 2018 [cit. 2018-03-19]. Dostupné z: <http://www.jmw.cz/cs/pj-music>

Jazz Meets World: Archiv koncertů od roku 2013 [online]. 2018 [cit. 2018-03-19]. Dostupné z: <http://www.jmw.cz/cs/uplynule-koncerty>

Moravia Music Fest [online]. 2018 [cit. 2018-03-19]. Dostupné z: <http://moraviamusicfest.cz/>

Tisková zpráva: Jubilejní 10. ročník MORAVIA MUSIC FESTu přiveze Maceo Parkera a představí originální projekty [online]. Brno, 2017 [cit. 2018-03-19]. Dostupné z: http://moraviamusicfest.cz/wp/wp-content/uploads/2014/04/20170831_TZ_Moravia-Music-Fest-slav%C3%AD-jubilejn%C3%AD-10.-ro%C4%8Dn%C3%ADk.doc

Jazz Goes To Town [online]. 2018 [cit. 2018-03-19]. Dostupné z: <http://www.jgtt.cz/>

Jazzinec [online]. 2018 [cit. 2018-03-19]. Dostupné z: <http://www.jazzinec.cz/International-Music-Festival-Trutnov.html>

Jazzinec: O festivalu [online]. 2018 [cit. 2018-03-19]. Dostupné z: http://www.jazzinec.cz/International-Music-Festival-Trutnov.html#_ofestivalu

Jazz Fest 2017 [online]. 2017 [cit. 2018-03-19]. Dostupné z: <http://www.jazzfest.cz/2017/>

Jihočeský jazzový festival ČEZ 2017 [online]. 2018 [cit. 2018-03-21]. Dostupné z: <http://www.sbjf.cz/cs/>

Bohemia Jazz Fest: O Bohemia Jazz Festu [online]. [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: <http://www.bohemiajazzfest.cz/o-nas/informace/>

Muzikus [online]. [cit. 2018-03-24]. Dostupné z: <http://www.muzikus.cz/muzikontakt-kategorie/periodicke-akce-6/>

Malý lexikon obcí 2017 [online]. Praha: Český statistický úřad, 2017 [cit. 2018-03-25]. ISBN 978-80-250-2820-9. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/46186417/32019917_data.zip/e1395689-a337-4328-acbc-806bf0d9f4d8?version=1.0

JAZZFESTBRNO: Partneři [online]. [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: <http://www.jazzfestbrno.cz/partneri/>

Jazz Fest Brno: Historie [online]. [cit. 2018-03-25]. Dostupné z: <http://www.jazzfestbrno.cz/historie/>

KONRÁD, Daniel. Recenze: Brněnští filharmonici hráli s Avishaiem Cohenem jako Arabové. *Hospodářské noviny* [online]. 1.12.2015 [cit. 2018-04-06]. Dostupné z: <https://archiv.ihned.cz/c1-64925420-avishai-cohen-filharmonie-brno-recenze>

PANCÍŘ, Miroslav. Přerov po roce opět rozezvučí jazz! Ve čtvrtek začíná 30. Československý jazzový festival. *Informuji.cz* [online]. 14.10.2013, , 1 [cit. 2018-04-22]. Dostupné z: <https://www.informuji.cz/novinky/1031-prerov-po-roce-opet-rozezvu-ci-jazz-ve-ctvrtek-zacina-30-ceskoslovensky-jazzovy-festival/>

CityBee: AghaRTA Prague Jazz Festival 2014 [online]. 2014 [cit. 2018-04-23]. Dostupné z: <https://www.citybee.cz/akce/29205-agharta-prague-jazz-festival-2014/>

Goout.cz: AghaRTA Prague Jazz Festival 2014: David Gilmore [online]. 2014 [cit. 2018-04-23]. Dostupné z: <https://goout.net/cs/koncerty/agharta-prague-jazz-festival-2014-david-gilmore/bmbs/>

Facebook: DUALITY _ Jonas Helborg (b) / Keith Leblanc (dr) _ AGHARTA JAZZ CENTRUM [online]. [cit. 2018-04-23]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/events/1634588526800258/>

České dědictví Unesco: Agharta Prague Jazz Festival: Vinx & Friends [online]. 2015 [cit. 2018-04-23]. Dostupné z: http://www.unesco-czech.cz/900_348321_agharta-prague-jazz-festival-vinx-friends/

Informuji.cz: AghaRTA Prague Jazz Festival 2015: Maceo Parker [online]. 2015 [cit. 2018-04-23]. Dostupné z: <https://www.informuji.cz/akce/praha/43621-agharta-prague-jazz-festival-2015-maceo-parker/>

Informuji.cz: AghaRTA Prague Jazz Festival 2015: Scott Bradlee & Postmodern Jukebox [online]. 2015 [cit. 2018-04-23]. Dostupné z: <https://www.informuji.cz/akce/praha/43621-agharta-prague-jazz-festival-2015-maceo-parker/>

Lucerna Music Bar: AghaRTA Prague Jazz Festival uspořádá na jaře 6 koncertů. Největší hvězdou je Sheila E. [online]. 2015 [cit. 2018-04-23]. Dostupné z: <https://www.musicbar.cz/novinky/agharta-jazz-festival-usporada-na-jare-6-koncertu-nejvetsi-hvezdou-je-sheila-e/>

Výroční zprávy, závěrečné zprávy, diplomové práce:

Podpořené projekty: Výledky rozhodnutí rady r.2018. *Ministerstvo kultury: Státní fond kultury*[online]. [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: https://www.mkcr.cz/doc/cms_library/vysledky-rozhodnuti-rady-r-2018-8550.xlsx

Program státní podpory festivalů profesionálního umění - výsledky pro rok 2018: výsledky za oblast alternativní hudby. *Ministerstvo kultury* [online]. [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: https://www.mkcr.cz/doc/cms_library/pf-2018-alternativni-hudba-8511.xlsx

HAJTMÁNEK, Erik. *JazzFest Brno – historie a proměny festivalu od jeho vzniku po současnost*. Brno, 2017. Magisterská diplomová práce. Masarykova Univerzita. Vedoucí práce PhDr. Aleš Opekar, CSc.

Výroční zpráva nadačního fondu přerovského jazzového festivalu za rok 2013. Přerov, 2013. Archiv ČSJF v Přerově.

Výroční zpráva nadačního fondu přerovského jazzového festivalu za rok 2014. Přerov, 2014. Archiv ČSJF v Přerově.

Výroční zpráva nadačního fondu přerovského jazzového festivalu za rok 2015. Přerov, 2015. Archiv ČSJF v Přerově.

Výroční zpráva nadačního fondu přerovského jazzového festivalu za rok 2016. Přerov, 2016. Archiv ČSJF v Přerově.

HEJNA, Michal. *Výroční zpráva 2014* [online]. Praha [cit. 2018-04-22]. Dostupné z: <http://www.agharta.cz/arta/site/File/vyrocnizprava-2014.pdf>

HEJNA, Michal. *Závěrečná zpráva 2014*. Praha, 2015. Archiv APJF.

HEJNA, Michal. *Závěrečná zpráva 2015*. Praha, 2016. Archiv APJF.

HEJNA, Michal. *Finanční vyúčtování pro HLMP 2015*. Praha, 2016. Archiv APJF

HEJNA, Michal. *Závěrečná zpráva 2016*. Praha, 2017. Archiv APJF

HEJNA, Michal. *Finanční vyúčtování pro HLMP 2016*. Praha, 2017. Archiv APJF

HEJNA, Michal. *Finanční vyúčtování pro HLMP 2017*. Praha, 2018. Archiv APJF

Emailové konverzace, internetové konverzace:

Jaromír Honzák, emailová konverzace, 9.4.2018

Jaromír Honzák, emailová konverzace, 10.4.2018

Rudolf Neuls, emailová konverzace, 26.4.2018

František Kop, internetová konverzace, 24.4.2018

Marek Urbánek, internetová konverzace, 24.4.2018